

T.C
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ
EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
İLKÖĞRETİM DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ
EĞİTİMİ BİLİM DALI

SES TEMELLİ VE GRUPLAMA SİSTEMLİ
KUR'AN-I KERİM ÖĞRETİMİ

FADİME SARI KORKMAZ
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN:
PROF.DR. İBRAHİM ÇOŞKUN

KONYA-2019

T.C
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ
EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
İLKÖĞRETİM DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ
EĞİTİMİ BİLİM DALI

SES TEMELLİ VE GRUPLAMA SİSTEMLİ
KUR'AN-I KERİM ÖĞRETİMİ

FADİME SARI KORKMAZ
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN:
PROF.DR. İBRAHİM ÇOŞKUN

KONYA-2019

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Fadime SARI KORKMAZ
	Numarası	138310011011
	Ana Bilim Dalı	İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi
	Bilim Dalı	İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tezin Adı	Ses Temelli ve Gruplama Sistemli Kur'an-ı Kerim Öğretimi

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

08/07/2019

Öğrencinin
Adı Soyadı İmzası
Fadime SARI KORKMAZ

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Fadime SARI KORKMAZ
	Numarası	138310011011
	Ana Bilim Dalı	İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi
	Bilim Dalı	İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. İbrahim COŞKUN
	Tezin Adı	Ses Temelli ve Gruplama Sistemli Kur'an-ı Kerim Öğretimi

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan Ses Temelli ve Gruplama Sistemli Kur'an-ı Kerim Öğretimi başlıklı bu çalışma 14/06/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	Ünvanı Adı Soyadı	İmza
Danışman	Prof. Dr. İbrahim COŞKUN	
Jüri Üyesi	Prof. Dr. Mustafa TAVUKÇUOĞLU	
Jüri Üyesi	Dr. Öğr. Üy. Sümeyra BİLECİK	

ÖNSÖZ

Çalışmamızda, Kuran-ı Kerim'i yeni öğrenen ve kendisini yenilemek isteyen herkes kendine yardımcı bir materyal bulacaktır. Birinci bölümde Kur'an-ı Kerim'in tarihi kısaca izah edilmiştir. Burada Hz. Muhammed (a.s)'dan sahabelere ve İslam devletlerine oradan da günümüze Kur'an-ı Kerim'in öğretim aşamaları yazılmıştır. Çalışmamda hem örgün hem yaygın öğretim bakımından Kur'an öğretimi değerlendirilmiştir. Bu kapsamda yöntem ve tekniğin önemi ve nasıl uygulanması gerektiği örnek bir dersle açıklanmıştır. Sonrasında materyalin önemi üzerinde durularak iyi bir materyalde nelerin olması gerektiği üzerinde durulmuş olup elimizde bulunan materyaller değerlendirilerek örnek materyal seçimi yapılmıştır. Kur'an-ı Kerim'i anlama ve öğretiminin önemi kısaca izah edilmiştir. Bu kapsamda Kur'an öğretiminin, hadislerle desteklenmesi gerektiğine vurgu yapılmıştır. Öğreticinin nasıl olması gerektiği aynı zamanda araştırmacının kendi öğrenme tecrübesinden hareketle kaleme alınmıştır. Araştırma boyunca araştırmacının aynı zamanda bir veri kaynağı olduğu unutulmamalıdır. Bu durum, gözlem verileriyle kendini göstermektedir. İkinci bölümde yöntem, araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin analizlerine yer verilmiştir. Üçüncü bölümde, bulgular ve yorumlar, daha sonra sonuç ve önerilere değinilerek çalışmaya son verilmiştir. Çalışmamızın ilahiyat camiasında bu işe gönül vermiş hocalarıma, materyal hazırlayanlara, hem yaygın hem de örgün eğitimdeki öğreticilere yardımcı olmasını ümit ediyorum.

Araştırmam süresince yardımlarını esirgemeyen değerli tez danışmanım Prof. Dr. İbrahim Çoşkun'a, çalışmamın konu seçimi ve sürecinde yol gösteren Prof. Dr. Muhiddin Okumuşlar'a ,destekleri için Arş. Gör. Dr. İrfan Erdoğan'a, maddi manevi destek olan dostum Kübra Yaşar'a ve çalışmamın her alanında bana moral ve motive olan göz bebeğim öğrencilerime teşekkürlerimi sunuyorum.

Fadime SARI KORKMAZ

2019- KONYA

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Fadime SARI KORKMAZ
	Numarası	138310011011
	Ana Bilim Dalı	İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi
	Bilim Dalı	İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi
	Programı	Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Prof.Dr.İbrahim COŞKUN
	Tezin Adı	Ses Temelli ve Gruplama Sistemli Kur'an-ı Kerim Öğretimi

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Kur'an'ı Kerim öğretiminde uygulanacak yeni yöntem ve tekniklerle verimli ve hızlı öğrenmeyi sağlayacak bir öğretim sistemi geliştirmektir. Bu ses temelli ve gruplama sistemidir. Ayrıca çalışma kapsamında, bu sisteme uygun bir öğretim materyali geliştirilecektir. Araştırmanın modeli olarak nitel araştırma yöntemlerinden biri olan "eylem araştırması" deseni benimsenmiştir. Araştırmamız 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar döneminde yapılmıştır. Araştırma Kırşehir TEV Zahide Zehra Garring Ortaokulu 5. sınıf A ve B şubelerinde, birine ses temelli diğerine de klasik sistemle öğretim yapılmıştır. Deney ve kontrol grubu olarak belirlenen gönüllü öğrencilere, öncelikle öntest uygulanmış daha sonra son test uygulanarak bulgular elde edilmiştir. Araştırma analizinde "Tekrarlı Ölçümler Varyans Analizi" kullanılmıştır.

Araştırmamızın sonucuna göre Kur'an-ı Kerim'i daha verimli ve hızlı öğretmesinden dolayı ses temelli öğretimin daha başarılı olduğu görülmüştür. Bunun için ses temelli öğretim çalışması alandaki araştırmacı ve öğretmenlere tavsiye edilir.

Anahtar Kelimeler: Kur'an öğretimi, Kur'an öğretiminde yöntem, Klasik öğretim yöntemi, ses temelli öğretim yöntemi.

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
---	---	---

Author's	Name and Surname	Fadime SARI KORKMAZ
	Student Number	138310011011
	Department	Primary Education of Religious Culture and Moral Knowledge
	Discipline	Primary Education of Religious Culture and Moral Knowledge
	Study Programme	Master's Degree (M.A.)
	Supervisor	Prof. Dr. İbrahim COŞKUN
	Title of the Thesis/Dissertation	Teaching Qur'an With Voice-Based Grouping System: ...

SUMMARY

The aim of this research is to develop a new system of teaching that will provide the efficient and fast teaching of the Quran with new methods and techniques. The system is based on sound-teaching and grouping. In addition, a study-oriented teaching material will be developed based on this new system. The method of the research is based on action research, which is a part of the qualitative methods.

The research took place in the spring term of 2018 - 2019 academic year in Tev Zahide Garring secondary school in Kirsehir. The research was applied for 5th-grade students in 5A and 5B classes, where the new system of teaching was applied for one class and classical system of teaching was applied for the other.

The experiment was applied to the voluntary students in the experimental and control groups, where the pretest and post-test design was applied to obtain result. The research analysis was based on “Repeated Measures Anova”.

As a result of this research, the sound-teaching system seems to be more successful to learn the Quran. Thus this system is recommended to other teachers and researchers in the field of the study.

Key words: Quran teaching, Quran teaching method, Classical system, sound-based teaching system.

KISALTMALAR

- age. : Adı geçen eser
agm. : Adı geçen makale
b. : Bin, ibn
bk. : Bakınız
C : Cilt
a.s : Aleyhiselam
haz. : Hazırlayan
trc. : Tercüme, tercüme eden
vb. : ve benzeri , gibi
y. : Yıl
Hz. : Hazreti
s. : sayfa
STCY : Ses Temelli Cümle Yönetimi

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1 Ses temelli eğitim ve klasik eğitim gruplarındaki katılımcılara ilişkin betimsel istatistikler.....	45
Tablo 2 Ses temelli öğretim ve klasik öğretim katılımcılarının öntest ve sontest puanlarındaki değişimine ilişkin betimsel istatistikler	46
Tablo 3 Ses temelli eğitim ve klasik eğitim gruplarındaki katılımcıların öntest ve sontest puanlarındaki değişimine ilişkin karşılaştırmalar	46
Tablo 4 Ses temelli eğitim ve klasik eğitim gruplarındaki katılımcıların cinsiyetlerine göre öntest ve sontest puanlarına ilişkin tanımlayıcı istatistikler.....	47
Tablo 5 Ses temelli eğitim ve klasik eğitim gruplarındaki katılımcıların cinsiyetlerine göre öntest ve sontest puanlarındaki değişimine ilişkin karşılaştırmalar	48
Tablo 6 Ses temelli eğitim ve klasik eğitim gruplarındaki katılımcıların kuran eğitimi alma durumuna göre öntest ve sontest puanlarındaki değişimine ilişkin betimsel istatistikler	48
Tablo 7 Ses temelli öğretim ve klasik öğretim gruplarındaki katılımcıların kuran eğitimi alma durumuna göre öntest sontest puanlarındaki değişimine ilişkin karşılaştırmalar	49
Tablo 8 Ses temelli eğitim ve klasik sistem gruplarındaki katılımcıların akademik başarı durumuna göre öntest ve sontest puanlarındaki değişimine ilişkin betimsel istatistikler	50
Tablo 9 Ses temelli öğretim ve klasik öğretim gruplarındaki katılımcıların akademik başarı durumuna göre öntest ve sontest puanlarındaki değişimine ilişkin karşılaştırmalar ...	51
Tablo 10 Ses temelli ve klasik eğitim gruplarındaki katılımcıların akademik belge alma durumuna göre öntest ve sontest puanlarındaki değişimine ilişkin betimsel istatistikler	51
Tablo 11 Ses temelli öğretim ve klasik öğretim gruplarındaki katılımcıların akademik belge alma durumuna göre öntest sontest puanlarındaki değişimine ilişkin karşılaştırmalar	52

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	iv
ÖNSÖZ.....	v
ÖZET.....	vi
SUMMARY.....	vii
KISALTMALAR.....	ix
TABLOLAR LİSTESİ.....	x
GİRİŞ.....	3
1-Araştırmanın Konusu.....	3
2-Araştırmanın Amacı	4
3-Araştırmanın Önemi	4
4- Varsayımlar (Sayıtlar).....	5
5-Sınırlılıklar.....	5
6- Tanımlar	5
BİRİNCİ BÖLÜM	7
KURAN-I KERİM ÖĞRETİM TARİHİ	7
KURAN ÖĞRETİMİNİN ÖNEMİ.....	12
KUR'AN-I KERİM ÖĞRETİCİSİ	16
KUR'AN-I KERİM ÖĞRETİMİ YÖNTEM VE TEKNİKLERİ.....	17
SES TEMELLİ ÖĞRETİM YÖNTEMİNİN KUR'AN ÖĞRETİMİNE UYGULANIŞI.....	22
MATERYALİN ÖNEMİ.....	24
MATERYALİN GEREKLİLİĞİ.....	25
MATERYAL HAZIRLIK İLKELERİ	26
Materyal Hazırlamayı Etkileyen Faktörler	27
MATERYALİN ÖZELLİKLERİ	27

MATEYALLERİN İNCELENİP DEĞERLENDİRİLMESİ	30
KLASİK ÖĞRETİM YÖNTEMİ'NİN	32
KURAN-I KERİM ÖĞRETİMİNDEKİ SINIRLIKLARI	32
SES TEMELLİ ÖĞRETİM YÖNTEMİ NEDİR?	33
İKİNCİ BÖLÜM.....	34
Araştırmanın Modeli.....	34
Çalışma Grubu	34
Veri Toplama Araçları	35
Veri Toplama Süreci.....	35
Verilerin analizleri	37
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	38
BULGULAR VE YORUMLAR.....	38
1. Hazır Bulunuşluk Durumuna İlişkin Elde Edilen Bulgular	39
2. Öğretim Süreçleri	40
3.Performans Değerlendirme	42
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	54
KAYNAKÇA	56
EKLER	58
ÖZGEÇMİŞ	75

GİRİŞ

1-Araştırmanın Konusu

Dinimizin temel kaynağı olan Kuran-ı Kerim'in öğretimi, ilk vahiyle birlikte başlamış, hem yazılmak ve hem de okunup ezberlenmek yoluyla, kesintisiz olarak sürdürülmüştür. Tarih boyunca evler, dükkanlar, cami ve mescitler ile okullar Kur' an öğretiminin yapıldığı başlıca mekanlar olmuştur.

Yaygın olarak kullanılan Kur' an öğretim yönteminde öğrenci, “ج” harfini “cim” şeklinde seslendirmekte, harfleri birleştirerek okumaya başladıkça aynı harfe “c” sesini vermesi ve aldığı harekeye göre okuması gerekmektedir. Bunun ise Kur' an okumaya başlama sürecini geciktirdiği düşünülmektedir.

Bugün ülkemizde ilköğretim okullarında birinci sınıflarda, Türkçe ilk okuma-yazma öğretimi “Ses Temelli Cümle Yöntemi (STCY)” olarak isimlendirilen bu yöntemle yapılmaktadır. Kur' an-ı Kerim öğretiminde de bunun uygulanması ve geliştirilmesi mümkündür.

Bu yöntemin yanı sıra ses kaydı yapma, poster pano hazırlama gibi farklı tekniklerle öğrenme süreci desteklenebilir. Diğer taraftan harfler gruplandırma yapılarak hem kolay hem de kalıcı öğrenme sağlanabilir. Böylece ezbere okunan cüzlerden farklı hızlı öğrenme gerçekleşmesi mümkündür. Öğretici kendine göre aşağıdaki gruplama yöntemlerinden birini tercih edebilir;

- Harflerin, Mushaf'taki sıklığı,
- Mahreç açısından kolaydan zora gitmek,
- Türkçedeki harflere benzer harflerden başlamak,
- Şekil olarak birbirlerine benzeyen harfleri gruplamak.

Bu düşüncelerden hareketle tez çalışmada kapsamında yapılan uygulamalarla, Kur' an öğretimi sürecinin iyileştirilmesi ve hızlandırılması için öğretim ilkeleri çıkartılacak, ses temelli okuma yöntemini merkeze almak suretiyle mevcut yöntem ve tekniklerin işleyen yönleri alınıp geliştirilerek ve Kur' an öğretimi konusunda bir öğretim materyali tasarlanılacaktır.

2-Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Kur' an'ı Kerim öğretiminde uygulanacak yeni yöntem ve tekniklerle verimli ve hızlı öğrenmeyi sağlayacak bir sistem geliştirmektir. Ayrıca çalışma kapsamında, bu sisteme uygun bir öğretim materyali geliştirilecektir.

3-Araştırmanın Önemi

Bu araştırma alan yazına akademik katkıyla birlikte, insanların Kur' an'ı okuyabilmesi için vasıflı eğiticiye ve örnek materyallere ihtiyacın giderilmesine yönelik olduğu için önemlidir. Kur' an'ın muhatap olduğu her insanın öğretimden ve öğreniminden sorumlu olduğunu bilmesi bunu en iyi şekilde gerçekleştirmesi gerekmektedir. Kısaca, Kur'an öğreticisi kendini günün imkânlarına göre yenilemelidir. Öğretiminin Kur' an olduğunu hiçbir zaman unutmamalıdır. Her zaman bu bilinçle hareket etmelidir. Kuran-ı Kerim öğreticisi sevilen, takdir edilen öğretici olmalı yani öğretim sevgi temelli olmalıdır. Hz. Muhammed'in öğretim metotlarını günümüz teknolojisi ve eğitim bilimi verileri ile birleştirmelidir. Aslında bu aile, çocuk, çevre ve öğreticinin desteği ile kazanım haline dönüşmelidir. Bu yolda insanlar öğreten, öğrenen, dinleyen, seven olmalıdır. Öğretim aşamasında hazırlayıp sunduktan sonra belki de en önemlisi hayatımızı güncelleyip, içselleştirmemizdir.

Bu çerçevede bu sistemi kullanırken önce küçük gruplarla çalışılması gerekmektedir. Harf gruplama sistemi öğretene göre değişiklik gösterebilir. Kullanılan materyal seçilirken çalışmanın içeriği dikkate alınmalıdır. Kur' an-ı Kerim sadece Kur' an Kurslarında öğrenildiği günlerde zaman konusu çok önemli olmayabilir. Ancak örgün eğitimde seçmeli ders olduğu seneler içinde öğrencinin bir senede plana göre Kur' an-ı Kerim öğrenmesi gerekmektedir. Bu durumda klasik sistem yetersiz kalmaktadır. Öğreticinin kendine bir sistem bulması gerektiğinden ses temelli gruplamalı sistemle verimli olacağı düşünülmüş ve belirli çevrelerde denenmiştir.

Bu çalışmada yeni öğrenen veya kendisini yenilemek isteyen herkes kendinden bir parça bulacaktır. Çalışmanın ilahiyat camiasında bu işe gönül vermiş hocalara, materyal hazırlayanlara, hem yaygın hem de örgün eğitimdeki öğretmenlere faydalı ve yol gösterici olması beklenmektedir.

4- Varsayımlar (Sayılılar)

Araştırmamızda,

- Deney ve kontrol gruplarında kontrol altına alınamayan değişkenler, her iki grupta da araştırma sonuçlarını eşit biçimde etkilemiştir.

5-Sınırlılıklar

Araştırmamızın amacı, eğitim sisteminde uygulanan sistemi Kuran'ı Kerim öğretimi aşamasına geçirerek Kur' an'ı Kerim öğretiminde de yeni güncel öğretim modellerini kullanmaktır. Bu doğrultuda araştırmanın sınırlılıkları şunlardır:

- Çocuk öğretimi ele alınmıştır.
- Yetişkin öğretimine değinilmemiştir.
- Kuran Kerim materyalleri fazlalaştığı için yaygın kullanılan materyaller ele alınmıştır.
- Kur' an'ı yeni öğrenecek çocuk öğretimi esas alınmıştır.
- Ders süresinin Milli Eğitim'de 2 saat olmasıyla ve sınıfların kalabalık olmasından dolayı eski sistemlere arada geçişlerle sınırlıdır.

Bütün bunların yanında araştırma çerçevesinde oluşturulacak olan materyalin yayımlanması ve duyurulması zaman alacaktır. Artık bu ve buna benzer sistemlerin ihtiyacı farklı yollara sunulacağından sınırlılık bu çerçevede kalacaktır.

6- Tanımlar

Kur'an-ı Kerim: Sözlükte; okumak, okunan şey, bir araya getirmek anlamlarına gelir. Terim olarak, son peygamber Hz. Muhammed'e Cebrail tarafından vahiy yoluyla gelen insanlara dünya ve ahiret mutluluğunun bilgilerini veren mucize kitabın ismidir .

Öğrenme: Öğrenme kesinlikle bir etkiye dayanan duyular yoluyla algılanan dış etkilerin insanın bilincinde, anlayışında ve davranışlarında ortaya çıkan değişikliklere denir. Kısaca öğrenme her türlü etkiye karşı bir tepki işidir.

Öğretim: Öğretim “Dar anlamda, bir eğitim kurumunda ders verme işi, geniş anlamda, örgün ya da yaygın durumlardaki öğrenmeleri kolaylaştırma amacı ile sağlanan kılavuzluk, materyal ve etkinliklerdir.

Kur’ an-ı Kerim Öğrenim ve Öğretimi: “Kur’ an-ı Kerim öğretimi' nin, bu araştırmadaki anlamı, İmam Hatip okullarında okuyan öğrencilerde Kur’ an-ı Kerim dersinin öğrenimidir. “Kur’ an-ı Kerim Öğretimi'nin, bu araştırmadaki anlamı, İmam Hatip okullarında belirli program ve saatlerde okutulmakta olan Kur’ an-ı Kerim dersinin öğretimidir.

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAN-I KERİM ÖĞRETİM TARİHİ

Müslümanlar için Kur' an- Kerim öğretimi ve öğrenimi farz-ı kifaye bir ibadettir. Bu bakımdan, toplumdaki bir kısım Müslüman'ın, Kuran-ı Kerim öğretimiyle meşgul olması gerekmektedir. Ayrıca bu işle meşguliyet, ayet ve hadislerle teşvik edilmekte ve bir "ibadet" olarak değerlendirilmektedir. Kur' an-ı Kerim'in inzaliyle başlayan, Kur' an öğretimi, hem yazılmak ve hem de okunup ezberlenmek yoluyla, günümüze kadar kesintisiz olarak devam etmiştir.

Evler, dükkanlar, cami, mescitler, Kuran kursları ve okullar Kur'an öğretiminin yapıldığı başlıca yerlerdir. Bu konuya Peygamberimiz hassasiyet göstermiş olup yaşamı süresince, Kur'an'ı Kerim'i bilenleri daima önemsemiş, özendirmiş , müjdelemiş, destek vermiş ve Müslümanların bu hususa dikkat etmelerini istemiştir. Bir hadiste: "Sizin en hayırlınız, Kuran'ı öğrenen ve öğretenlerinizdir " buyurmuştur (Buhari, Fedailü'l-Kur'an, 21; Ebu Davud, Vitr, 14; Tirmizi, Fedailü'l-Kur'an 15; İbn Mace, Mukaddi me, 16; Darimi, Fedailü'l-Kur'an, 2.) .

Kur' an-ı Kerim öğretim tarihi, Kur'an'ın indirilmesi ile başlamıştır. Hz. Muhammed (s.a.v.), Cebrail (a.s.) tarafından getirilen ayetleri hemen vahiy katiplerine yazdırmış ve ayetleri Müslümanlara tebliğ etmiştir. İnen her ayet Müslümanlar tarafından hemen ezberlenmiştir. Böylece ayetler yazılıyor, ezberleniyor ve öğrenilip hayata geçiriliyordu. Mekke döneminde bile Ashabtan Erkam b. Ebil Erkam' ın evinde Kuran- ı Kerim öğretimine kendisi başlamıştır.

Hz. Peygamber zamanında, başta Suffe Mektebi olmak üzere bazı yerlerde okullar açıldı. Daha sonra bu okulların sayısı giderek arttı. Ve zamanla, eğitim ve öğretimin kademeleşmesi ve gelişmesine dayalı olarak, Kur' an talimi ilk, orta ve yüksek öğretim seviyesinde iyice yerleşip gelişti.

Mekke de evlerde gizli başlayıp devam edilen Kur' an-ı Kerim öğretimi, Medine dönemine geçildikten sonra açık davete başlanarak kurumsallaşmıştır. Başlangıçta Kuran-ı Kerim öğretimi sadece sözlü devam ederken yani duyan duymayana aktarsın şeklinde iken, Kur'an'ı Kerim'in yazılmaya başlaması ile birlikte yüzünden okuma öğretimine geçilmiştir.

Kur' an eğitim ve öğretimi mescid, Suffa ve buna benzer yerlerde yapılırken zamanla özel öğretim yerleri oluşturulmuştur. Bu yerlerin ilki 'Mahremetü'bnü Nevfel Dâru'l- Kurrâsı' Medine de açılmış ve Kuran Okulu veya günümüz ifadesi ile Kuran Kursu ismi ile anılmıştır. Günümüzde ilkokul seviyesindeki cami eğitimi ve Küttabların yanında ilk ihtisas kurumunda Kur'an-ı Kerim tilaveti Hz. Muhammed'in farklı lehçelerde okumuş olduğu kıraat usulleri öğrenilmiştir. Hz. Peygamber, hayatta iken ilk Müslümanlardan bir kısmını, Mekke ve Medine'de yeni Müslüman olanlara Kur'an-ı Kerim öğretmek amacıyla görevlendirmişti, daha sonra aynı şekilde İslamiyeti kabul etmiş olan başka bölgedeki Müslümanlara Kur'an-ı Kerim öğretimi için öğreticiler yollamıştır (Kazıcı, 2000: 34).

Peygamberimizin vefatından sonra halifeliğe seçilen Hz. Ebu Bekir döneminde Kur'an-ı Kerim, mushaf haline getirilerek muhafaza altına alınmıştır. Bu büyük hizmetle birlikte, Kur'an öğretiminin devam ettiği de şüphesizdir. Aynı gayret, Hz. Ömer devrinde de artarak devam etmiştir. Hz. Ömer, ülkenin her tarafına yüksek maaşla Kur'an öğretmenleri tayin etti. Hz. Osman zamanında ise, merkeze uzak olan bazı yerlerde görülen kıraat ihtilaflarını çözümlenmek gayesiyle, Hz. Ebu Bekir devrinde toplanan Mushaf esas alınarak çoğaltılmıştır. (Çetin, 1986: 98)

Hz. Muhammed' ten sonra da, Dört halife dönemi, Emevi Devleti, Abbasi Devleti ve sonrasında kurulan tüm İslam Devletlerinde Kur'an-ı Kerim eğitim ve öğretimi verilmiştir. Cami ve mescitler Kuran öğretimi için önemli mekanlardır. Zamanla Kuran öğretim yerleri özel hale gelerek yaygınlaşmıştır. Kur'an-ı Kerim öğretim birimlerine Eyyübi Devleti döneminde ; Dâru'l-Kur'an denilmekte iken, Selçuklu Devleti'nde ise, Dâru'l-Huffâz ismiyle anılmıştır. Osmanlılar zamanında sadece Kur'an -ı Kerim öğretimi verilen kurumların ismi; Dâru'l-Kurrâ'dır (Kazıcı, 1964: 8).

Kuran-ı Kerim öğrenen talebe öteki dünyadaki vaat edilen ödül için öğrenir ve ezberlerdi. Allah'ın kudret ve rahmetinden yarar sağlamak için öğrenirdi. Bu sistem esas itibari ile Osmanlı Devletinde vardı (Bırışık, 2002: 371). Bir çocuk ilk Kur'an

okumasını bitirince törenle Hatim duası yapılırdı. Bu ve buna benzer uygulamalar Kuran'a verilen değeri göstermektedir.

Osmanlı Devleti döneminde kurulmuş olan ihtisas medreselerinin bir parçasını da Daru'l-kurrular oluşturmuştur. Kur' an-ı Kerim okumayı Sıbyan mektebinde öğrenmiş olan talebe, ilk önce düşük seviyede bir Darul Kurra'ya giderek hafızlığını bitirir, sonrasında ise üst seviyede bulunan bölüme geçip Tecvid ilimini ve Kıraat'ı öğrenirdi. Darü'l-kurra'lar, uygulamaya imkan sağlaması açısından, özellikle cami veya camilerin etrafında kurulmuştur (Baltacı, 1976: 23).

Açılan resmi ilkokullar da Kur' an hiç ihmal edilmemişti. Böylece 2 Eylül 1869 tarihli kanunun 6ncı maddesi ile, 4 yıl süren öğretimde; Yazma, Osmanlı Tarihi, Coğrafya ve Pratik Hayat Bilgisi yanında Kur' an, Ahlak ve İlmihalin öğretileceği ve 4 yıl geçtikten sonra Kur' anı ezberden öğrenmek isteyen öğrencilerin okula devam edebilecekleri belirlenmiştir.

Cumhuriyetin ilanından sonra, 430 sayılı Tevhid-i Tedrisat Kanununun Mart 1924'te onaylanması ve bu kanunun yürürlüğe girmesi ile Dâru'l- Kurrâ'larla alakalı yeni durumlar meydana gelmiştir. Kanun kapsamında okul ve medreselerin tamamının Maarif Vekâletine günümüz adı ile Milli Eğitim Bakanlığına bağlanması icap ediyordu. Böylece okulların tamamı Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanmış ve tek elden yönetilmiştir. Kapatılan medreselerin yerini dolduramamış olsa da, Milli Eğitim Bakanlığı, Tevhid-i Tedrisat Kanunundaki 4. madde ile İmam ve Hatip okulları ve Daru'l Fünun'un bünyesinde İlahiyat Fakültesi açmıştır. Ancak medreselerin yerini dolduracak bir eğitim ve öğretim kurumu açılmamıştır. Böylece Kur'an eğitimi ve eğitiminde eksiklikler meydana gelmiştir.

Kur'an eğitimi ve öğretimindeki olumsuzlukları ve eksiklikleri gören, bu durumu düzeltmek için, ilk Diyanet İşleri Başkanı olarak göreve başlayan Rıfat Börekçi Ankara Müftüsü olduğunda, Daru'l Kurra'lara alternatif olarak Kur'an Kursu adı verilen yeni bir öğretim yeri açmak amacıyla gerekli çalışmaları başlatmıştır. Yapılan çalışmalar sonunda kısa sürede Kur' an Kursu eğitim merkezleri öğretim vermek için açılmıştır. 1 Kasım 1928'te harf inkılabının kabul edilmesi ile Kur' an-ı Kerim'in eğitimi ve öğretimine bağlı olmamasına rağmen 1929 'da Kur' an Kurslarının hepsi kapatılmıştır (Baltacı, 1976: 183, Ceylan, 1990: 262).

Yapılan hatanın farkına varılmış, 1930'dan sonra Kur' an Kursları tekrar açılmış ve özellikle İstanbul ve Anadolu'nun bazı yerlerinde Kur' an öğretimine izin verilmiştir. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bünyesinde İstanbul Müftülüğü'nün 10.12.1930 tarihli bildirisini ile; "12 yaş sınır kabul edilmiş olup küçüklere öğretilmemesine, büyüklere ise, sadece belli hocalar gözetiminde Kur' an öğretimi ve kısa sürelerin ezberlenmesine izin verilmiştir (Albayrak, 1975: 246).

Cumhuriyet Halk Partisi 3. Kongresinde 14 Mayıs 1931 de Programına Laiklik ilkesini aldığı anda, dini, bir inanç konusu olarak açıklamıştır. Bunun anlamı aynı yılda yayınlanan bildiriye göre din terbiyesi tamamı ile ferde ve aileye bırakılmıştır. Bundan sonra 1939'dan beri resmi okullarda din dersi yavaş yavaş kaldırılmıştır. Çocukların kısmen ailelerinden, kısmen camilerde imamdan aldıkları din derslerinde, bir Müslüma'nın temel görevlerini öğrenmeleri için, 1948 yılına kadar basılan kitaplar okutulmuştur.

Çok partili hayata geçiş ve iktidar değişikliği ile birlikte (1951) İmam Hatip Okulları açılmıştır. Bu sırada, Kur' an eğitimi ve öğretimine izin çıkmıştır. Bu durum izin alınan öğretim yerlerinde Kuran Öğretimi arttırmıştır. Böylece Türkiye'de Kuran-ı Kerim eğitimi ve öğretimi ile dini yaşam rahatlamaya başlamıştır. 1996 yılında, Kur'an Kurslarına gösterilen önemin en üst seviyeye çıkmış olduğu yıl olsa da , bu yıl eğitim öğretim bakımından farklı bir döneme geçişi başlatmıştır .Çünkü 1995'te, zorunlu 8 yıllık eğitime geçmek için çalışmalar başlamış, bunun için 15. Eğitim Şurası düzenlenmiştir. Şura kararlarına göre öğrenci sayılarında azalmalara neden olmuş sonunda TBMM' de kabul edilen yasa ile 8 yıl zorunlu ve kesintisiz uygulamaya geçiş yapılmıştır. 1997 de 5.sınıfı geçmiş olan öğrenci alınırken, 1999 yılında, Kur' an Kurslarına kayıt yaptırabilmek için 8 yıl süren ilkökul eğitimini bitirme şartı gelmiştir. Kısa süreli kurslarda ise 5. sınıfı bitiren çocuk kayıt yaptırabilmekteydi.Çocukların öğreniminde müfredatında Kur 'an-ı Kerim dersi bulunmamaktadır (Öcal, 2004: 96). Buna rağmen Ancak 2001-2002 öğretim yılından itibaren yeniden bir artış gözlenmektedir.

Türkiye'de okullarda din eğitim öğretimi özellikle Kuran öğretimi dönemin şartlarına göre sürekli değişim göstermiştir. Din eğitim öğretimini genellikle insan,

toplum bakışından uzak ideolojik fikirlere bağlı ilerleme göstermiştir. Bazı dönemlerde ise sosyal ihtiyaç ve bireysel talepler belirlemiştir.

Örgün eğitimin yanı sıra Kur' an Kursları ülkemizde güzel işler yapan, din eğitimi ihtiyacını gideren yaygın eğitim kurumlarıdır. Özellikle son günlerde programındaki ve eğitimindeki düzeltmelerle verimliliğinin arttığı söylenebilir. Programında çoğunlukla yetişkin eğitimini almıştır. Milli eğitimdeki din eğitimi öğreticileri ve camilerdeki öğreticilerin ortaklaşa işleri ile toplumda hurafeler kalkmış ve Kuran eğitiminde baya yol alınmıştır. Kur' an Kursları, kapanmayan tek dini eğitim veren kurumlardır.

Günümüzde bireyin ilgileri, yetenekleri ve ihtiyaçlarının ön plana çıktığı program geliştirme ile ilgili yapılan çalışmalarda kişilerin ilgi ve ihtiyaçlarının doyurulmasına, yeteneklerinin keşfine yönelik çalışmalar artmıştır. Bu bağlamda artık bireylerin ilgilerine göre seçim yapma imkanları ortaya çıkmıştır. Merkez de bireyin isteklerine bağlı seçmeli seçimli dersler imkanı tanınmıştır. Seçmeli derslerin genel amaçları okul için iki temel prensibe dayanır:

- (i) Ana derslere takviye olarak seçmeli derslerin yer alması
- (ii) Becerilerin geliştirilmesi, kişiye özel ilgilerine ve ihtiyaçlarına göre seçmeli ders verilmesi (Baykara, 2012: 170-171).

İlkokul ve ortaokuldaki zorunlu din dersleri toplumun din eğitimi ve Kuran eğitimi isteklerini karşılamamakta olduğu için, talep eden öğrencilere din dersinin yanında seçmeli derslerin verilmesi STK lar ve çeşitli merciler tarafından dile getirilmiştir (4+4+4 Eğitim Sistemi Yeni Anayasada Dini Kurumlar ve Din Öğretimi isteğe Bağlı Din Eğitimi, 2012).

Yeni anayasa üzerine durulduğu 2007 yılında örgün genel eğitim de dinin seçmeli ders talepleri artmıştır. Bu talepler 18. Milli Eğitim Şurasının sonuç bildirisinde anlam kazanmıştır. Sonunda seçmeli ders istekleri 2012/6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla 4+4+4 şeklinde yeniden şekillendirilen örgün genel eğitim sisteminin beş ve dokuzuncu sınıflarından 2012-2013 öğretim yılından itibaren kademeli bir şekilde başlanarak seçmeli din, ahlak ve değerler alanı dersleri konulmuştur. Böylece bir toplumun çoğunluğunu oluşturan geleneksel dini anlayışın isteklerinin karşılanması

adına güzel adımlar atılmıştır. (İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, (2012) Resmi Gazete ,28261/6287).

2012-2013 döneminde seçmeli dersler okutulmaya başlanmıştır. Öğretim materyalleri bakanlıkça o dönemin ortalarında okullara dağıtılmıştır. Kuran-ı Kerim materyali de bu dönem okutulmaya başlamıştır.

Kitabın giriş kısmında dersin önemini ve gerekliliğinin beyan edildiği Müslüman'ın İslam'ı yaşayabilmesi ve hayatına geçirebilmesi için Kur'an-ı Kerimi hem yüzünden hem de anlamın önemi belirtilmiştir. Dersin amacını beş madde de açıklayabiliriz : “Öğrencilerin, Kur'an-ı Kerim'i severek ve isteyerek okumaları , anlama ve ezber yapmaları amaçlanmaktadır.” Bu bizlere dersin hedefini tek cümlede özetler.

Türkiye'de okullarda din eğitim ve öğretimi çoğu zaman varlığı ve yokluğu tartışmalara konu edilmiş olup kalitesine ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar bu tartışmaların çok gerisinde kalmıştır.

Bu süreçte ilerlemek için faydalanacak yeni yöntem ve materyalleri bulmakla mümkün olabilir. Seçmeli ders seçmiş olan öğrencilerin sonraki sene o dersi seçme süreci oldukça düşüktür. Öğrenci almış olduğu ders yerine başka bir seçmeli ders seçmiştir. Öğrencilerin bir yıl ders aldıktan sonra ilgilerin ve taleplerin azaldığı öngörüsü gerçekleşmiştir. Buna sebep olan şeyin materyal ve içeriğin doyurucu olmadığı söylenebilir. Kuran dersi alan altı öğrenciden birinin dersi almadığı ve öğrenemediği görüldüğünde dersin materyalinin, içeriğinin ve öğreticinin iyileştirilmesini gerekli kılmaktadır (Meydan, 2013: 246-247).

Seçmeli ders süreci ve içeriği konusunda nicel araştırmalar yapılmalıdır. Seçmeli ders ve işleme süreçleri işitsel görsel materyallerin derslerde yer verilmesine öğrenci merkezli etkinliklerle dersin verimliliği artırılmalıdır. Böylelikle velilere ve öğrencilere din eğitim öğretimini seçmesinin karşılığı verilmiş olur.

KURAN ÖĞRETİMİNİN ÖNEMİ

Kur'an bir eğitim ve öğretim kitabıdır. Bir hidayet kitabı olma özelliği ile Kur'an, din eğitim ve öğretiminin temelini teşkil etmektedir. Psikolojik manada eğitim, insanın şahsiyetini şekillendiren bir faaliyettir. İnsanı zihin, gönül ve nefis

boyutlarıyla ele alan, yetenek ve kabiliyetlerini ulaşabildikleri nihai noktaya kadar geliştiren eğitim faaliyeti, bu yönü ile Kuran'ın faaliyetine benzetilmektedir. İnsan üzere Kuran-ı kerim kadar etki eden bir kitap yoktur. Kuran ferdi manada insanı hedef aldığı gibi; genel manada eğitim de insanı geliştirmeyi ve şekillendirmeyi amaç edinmektedir.

Ayet-i Kerime de "*Bu Kur' an çok mübarek bir kitaptır. Onu sana indirdik ki ayetlerini düşünsünler ve akli selim sahipleri öğüt alsınlar*" (Sad Suresi, 29) buyrulmaktadır. Bir başka ayette de "*Onlar Kuran'ı düşünmüyorlar mı? Yoksa kalpleri kilitli mi?*" (Muhammed Suresi, 24). buyrulmaktadır Kuran üzerinde tefekkür ve tedebbür emredilmiştir. Bu açıdan bakıldığında Kur'an öğreniminde ve öğretiminde beş temel amaç gözetilmelidir. Yani müslümanın Kur'an-ı Kerim'e karşı vazifesini öğrenmek, öğretmek, okumak, anlamak ve uygulamak şeklinde özetleyebiliriz.

Hadisler de "*Sizin en hayırlınız, Kuran-ı Kerim'i öğrenen ve öğretenidir.*" (Sahîhu'l-Buhârî, 108). Bu duruma dikkat çekmiştir. Bu nedenle Kur' an-ı Kerimi öğrenmeli, okumalı, anlamaya çalışmalı ve öğretmeliyiz.

Hiz. Muhammed (s.a.v) Müslümanları Kur'an-ı Kerim okumaya yönlendirmiş ve Kur' an okuyana sevabını şöyle bildirmiştir: "*Kim Allah'ın kitabından bir harf okursa O'nun için bir sevap vardır. Her sevap için on katı sevap vardır. Ben elif lam mim bir harftir demiyorum, elif bir harf lam bir harf mim de bir harftir.*" (Sünenü't-Tirmizî, 248)

Günümüze ışık tutacak emanetlerin olduğunu "*Ben size iki emanet bıraktım. Onlara tutduğunuz sürece asla sapmazsınız. Onlardan biri Allah'ın kitabı diğeri peygamberin sünnetidir.*" (Malik, Muvatta, Kader 3.) belirtmiştir.

Hadisi Şerifte bildirildiği gibi "*Kur' anla meşgul olup da dua etmeye ve bir şeyler istemeye fırsat bulamayanlara, dua edip istekte bulunanlardan daha çok vereceği*" Allah tarafından müjdelenmiştir.

Hiz. Ömer(r.a.) "*Yüce Allah Kur' ana uyan milletleri yükseltir. Uymayanları alçaltır.*" diyerek Kuran'ın önemini belirtmiştir.

Mukaddime'sinde İbn-i Haldun: "*Kur' an-ı Kerim çocuğun öğrendiği bilgilerin başında gelmektedir. Çünkü anne baba için Kur' an-ı Kerim öğretimi dinin temel unsurlarından biridir. Bütün dindarlar bunu böyle önemsemiş kalbe hitap imanun iyice sağlamlaşmasında büyük rol oynadığı için bütün İslam şehirlerinde Kur' an-ı*

Kerime öncelik vermek gelenek haline getirilmiş ve Kur' an İslam öğretisinde sonradan kazanılan becerilerin özünü teşkil eder konuma yükselmiştir". (İbn Haldun, el-Mukaddime) demektedir.

"Kur' an insan nevine son bir haberdir." Muhammed İkbal'in de dediği gibi Kuran gelecek nesle bırakılan son duyurudur.

Bazen cümleler yazılır paragraflarca ama iki satır şiir durumu daha iyi açıklar şairlerimize kulak verelim;

M. Emin Yurdakul *"Bu Kitap' tır: Her insana için dışın öğretene Gökte, yerde, tende, canda bir Yaratan sezdirten"*

Mehmet Akif ERSOY , *"İnmemiştir hele Kur' an şunu hakkıyla bilin*

Ne mezarlıkta okumak ne de fal bakmak için."

Kur' an-ı Kerim Müslümanların refahı için, onların ihtiyaçlarını karşılamak için indirilen bir kılavuzdur. Hükümleri kıyamete kadar sürecek son kitaptır. İslam'ın ana kaynağıdır. Bunun için öğretimine büyük önem atfedilmiştir.

Müslümanların hayat düzenini sağlayan en mükemmel kitap Şüphesiz Kur' an-ı Kerimdir. Kur' an da anlatılan olayların tamamı, emredilen, yasaklanan her türlü emrin yegane gayesi, Müslümanı dünya ve ahiret saadetine ulaştırmaktır. Kur' anı içselleştirmeden anlamak ya da anlamlandırmak, verilen mesajları düşünce süzgecinden geçirmeden kabul etmek, pratik olarak uygulamadan değerini, önemini kavramamız mümkün değildir.

Kur' an' ın doğru bir şekilde okunması ve mükemmelliğinin bilincinde olmak O'na uygun yaşamının, Onu benimsemenin en önemli şartıdır. O'nun kesinlikle ayetlerinin her birinin özenle anlaşılır biçimde okunması gerekmektedir. Bu sebeple önceliğimiz daima manayı göz ardı etmeden okumaktır. Kur' an'ın anlamından uzaklaşmamızı sağlayacak, manevi ruhunu yaşamamıza mani olan okumaya istekli olmamak, okurken zihnin başka şeyleri düşünmesi, hemen okuyup bitirme telaşı, yorgun bir biçimde okumak gibi durumlardan uzak durmamız Kur' an'a gerekli özeni göstermemizi sağlar. Bundan dolayıdır ki Kur' an okurken her bir harfin hakkını vermek, tertil üzere okumak, manasını düşünerek verilmek istenen mesajlardan ilkeler çıkarıp kıraat etmek en mühim meselemiz olmalıdır. Kendimizi yorgun ,

bıkmış, okumaya çok da istekli olmayan bir durumda bulursak o an okumayı bırakmamız, okumaktan daha hayırlıdır.

Hız. Muhammed (s.a.v) de bu hususa dikkat çekerek ashabı her an bu konuda uyarmış ve Kur'anla bütünleşmeden, Onunla hemhal olmadan okunmamasını, okurken kalbin ürpermesinin gerekliliğini, manevi hazzı yakalamadan okumanın doğru olmadığını vurgulamıştır. Mü'minlere düşen odur ki Kur'an'ı sadece okuyup geçmek yerine düşünmek , düşünüp içselleştirerek kıraat etmek daha uygun olacaktır.

Günümüzde Kur' an-ı Kerim'i doğru anlayıp hayatımıza geçirmeye ihtiyaç vardır. Bu açıdan bakıldığında Kur' an-ı Kerimi eğitim öğretimin merkezine almamız icap eder. Kur 'an-ı Kerim eğitim ve öğretim programı yalnızca harfleri öğretmekle kalmayıp, anlamına da çokça önem vermiştir. Kuran-ı Kerim dersinin amaçlarından biri de nazil olduğu dönemin şartları ile değerlendirip düşündürmektir. Bu amaca ulaşmak için öğrenciye anlam açıklanırken indirilme sebepleri göz önüne alınmalıdır.

Bazen öğrencilere sınıfta ayetlerin tefsiri yapılır ve bu konuda araştırma ödevi verilebilir. Sonuç olarak Kur' an'ın anlamını bilmeden ve düşünmeden okunması işlevselliğini yitirecektir.

Kur' an-ı Kerim'i okuyup ,öğrenme ve öğretmeye teşvik eden hadisi şeriflerden bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

1. "Şu Kuran'ı öğreniniz, şüphesiz ki onu okumakla, her harfine bedel on sevapla mükafatlandırılırsınız" (ed-Darimi, *Sünen*, Darü'l-Kütübü'l-İlmiyye, Beyrut.)

2. "Kur'an öğrenin, okuyun ve okutun" (Tirmizi, *Cami'u's-Sahih*, Fedail, 2 (1/156. hd. no: 2876),es-Suyuti, *Cami'u's-Sağir*, 1/131)

3. "Bir kimsenin Allah'ın Kitabından bir harf okuması bir hasenedir. Hasenede on misli sevap (mükafat)la karşılır. Ben size Elif-Lam-Mim bir harftir demiyorum. Belki "Elif (başlı başına) bir harf, "Lam" da bir harf, "Mim" de bir harftir" (Tirmizi, *Cami'u's-Sahih*, *Fedailü'l-Kur'an*, 16). Bir harfte on sevap olunca, bu üç harfin okunmasıyla otuz sevap kazanılmış olur.

4. "Ancak iki kişi gıpta edilmeye değer: Birisi Kur'an öğrenmiş olup onunla gece gündüz meşgul olup gereği ile amel edendir. Diğeri de Allah'ın kendisine mal ihsan ettiği kimsedir ki, gece-gündüz o malı Allah yoluna sarf eder" (Buhari, *Sahih*, Fedail, 20; Müslim, *Sahih*, Müsafirfin, 266)

5. "Cenab-ı Hakk, bir topluma hak ettikleri bir azabı gönderir de, onların çocuklarından birisinin, Allah Kitabından "Elhamdülillahi Rabbi'l-Alemin" diye okumaya başladığını işitince, onlardan bu azabı kırk yıl kaldırır, izale eder" (Kurtubi, 1 13)

KUR'AN-I KERİM ÖĞRETİCİSİ

İnsanın daha iyi eğitilebilmesinin, alınan modelin sağlıklı olmasına, kabul görmesine, modelin ortaya koyduğu strateji ve kriterlerin uygulanmasına bağlı olduğunu söyleyebiliriz. Allah insanları imtihan etmek üzere gönderdiği dünyada, onları başıboş bırakmamıştır.

Öğretmen, öğrencisinin davranışlarının mimarıdır. Kuran-ı Kerim dersinin öğreticisi vasıflı, kendini geliştirmiş, yeni metotları bilen ve kullanan olmalıdır. Kuran-ı Kerim okurken sesi çok güzel olan bir Müslüman iyi öğretir diye bir kural yoktur. Sesi güzel olduğu halde yanlış okuyan veya iyi bir öğretim yapamayan öğretici olabilmektedir. Ses güzelliği olmadığı halde çok iyi öğreten de bulunabilir. Kısaca öğretim yöntemini iyi bilen bir Müslüman güzel Kuran okumayı öğretebilir. Bilmemiz gereken ilk madde Allah u Teala'nın kelamı olması dolayısıyla Kur' an' ın, okunması ve okutulması ile ibadet olduğu bilinciyle öğretilmesinin gerekliliğidir.

Kur' an' ın başlangıcında bulunan besmelede Allah u Teala'nın "Rahman ve Rahim sıfatlarının geçmesi Kuran-ı Kerim öğretilirken sevgi ve merhametin temele alınması gerektiğini göstermektedir. Bu sebeple Kuran-ı Kerim öğretimindeki önceliğimiz, ders öğretmenin sevilmesi olmalıdır. Ders öğretmenini seven bir talebe derse karşı daha istekli olacaktır. Bundan ötürü kolaylaştırmalıyız, merhametli olmalıyız ve yumuşak davranmayı esas almalıyız. Öğrenene karşı öğretmen sert baskıcı ve kaba davranmamalıdır. Öğrenenleri zora sokmayan, korkutmayan, incitmeyen bir tavır olmalıdır.

Müslümanlar, Kuran-ı Kerim indiği dönemden bu yana anlamı bozulmadan ve her harfin hakkını vererek okumaya önem vermişlerdir. Bu nesilden nesile aktarılmıştır. Kuran-ı Kerim öğretirken süreci yöntem, metot ve öğretmenin öğretici vasfı belirler. Metot ve yöntemde eğiticiye bağlıdır. Eğitim teknolojilerini ve öğretim tekniklerini bilen, öğrenci ile iletişim kurabilen, yenilikçi, daima yenilenen eğitimcilere ihtiyaç duyulmaktadır.

Kuran- 1 Kerim öğretiminde başarıyı müfredata veya materyale bağlamak tamamen doğru değildir. Buradaki en önemli etken öğretmenin kendisidir. Öğretenin yaptığı hata ve eksiklikler sonucu düzelmesi güç sonuçlara sebep olabilir (Çollak, 2010: 515). Bundan dolayıdır ki talebenin tanıştığı ilk öğretici her zaman önemlidir.

Kur'an hocalarının derslerin işlenişi ve içeriği üzerine meslektaşlarıyla yapacakları istişareler ve karşılıklı paylaşımlar dersin verimliliğinin artmasına büyük katkı sağlayacaktır. Derslerde kullanılan eğitim materyallerinin ve uygulanan etkinliklerin karşılıklı paylaşımı öğrencinin kalitesini yükseltecektir.

KUR'AN-I KERİM ÖĞRETİMİ YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

Öğretimin başarılı olabilmesi için, öğreticiler öncelikle şu dört temel soruya cevap vermek durumundadırlar. Bunlar *kime, neyi, nasıl, niçin öğreteceğim* sorularıdır.

“Kime öğreteceğim?” sorusu hedef kitleyi tanıma açısından önemlidir. Bunlar yetişkinler olabilir, gençler olabilir, çocuklar olabilir. Öğretici buna göre tavır alacaktır.

“Neyi öğreteceğim?” sorusu öğretimin içeriğini belirlemektedir. Hedef kitlenin durumuna göre içerik zenginleştirilebilir veya somutlaştırılabilir.

“Niçin öğreteceğim?” sorusu öğretimin amacını belirlemek açısından önemlidir.

“Nasıl öğreteceğim?” sorusu ise, öğretimde takip edilecek yöntemi ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır. Öğretici hedef kitlesinin durumuna ve anlayış kapasitelerine göre farklı yöntemler belirleyebilir. Bu sorular hem orijinal metin öğretiminde hem de anlam öğretiminde sorulacak sorulardır.

Kur' an-1 Kerim derslerinde beşinci sınıf öğrencilerine öğretmenlerin , bu yaş grubundaki çocukların zihinsel, bedensel, ruhsal gelişimlerini göz önünde bulundurarak öğretim yapmaları önem arz etmektedir. Bu yaş grubundaki çocuklar dönemlerinin son mutlu zamanlarını yaşamaktadırlar. Öğrenmeye soru sormaya, oyun oynamaya en meraklı oldukları zamanlardır. Yaptıkları güzel davranışlar karşısında takdir edilmek ve teşekkür edilmesi kendilerini mutlu eden onurlandıran durumlardır. Dersi eğlenerek öğretmek maksadı ile Kur' an derslerinde grup oyunları,

koro halinde okumalar, drama, sunum gibi etkinlikler yapılmalı; resim, bulmaca, çalışma kağıtları, afiş vb. materyallerden faydalanılmalıdır. Hazırlanmış olan programda Talim Terbiye Kurulu tecvid konularını üst kademedeki sınıflarda okutulmasına karar vermiştir. Ancak öğretmenler isterse derine inmeden yüzeysel olarak tecvid konularını anlatabilirler ve öğretmenler sınıfta örnek okuyuşlar yaparken tecvidli okuma gayreti içinde olmalıdırlar. (www.dogm.meb.gov.tr).

Günümüz şartları ve teknolojik gelişmeler Kur' an-ı Kerim öğretiminde göz önünde bulundurulmalıdır. Arapça olarak indirilmiş olan Kur' anı Kerim'i okumak için Arap alfabesinin iyi öğretilmesi gerekmektedir. Kur' an kıraati için gerekli olan yöntem, teknik, mahreç gibi çalışmalar öğrencilere güzel bir şekilde öğretilerek iyi bir okuma sergilemeleri sağlanmalıdır.

Harflerin mahreçlerine, okunuş biçimlerine, tecvide uygun olmayan bir okuyuş eksik kalır. İyi bir okuyuş sağlam bir tecvid alt yapısına ve güzel bir mahreç eğitime bağlıdır. Daha harfleri ilk öğretme aşamasında, tecvidli öğretim yapılmaya ,mahreç öğretimine özen gösterilmelidir. Öğretilen mahreç ve tecvidlerin öğrenilip öğrenilmediği kontrol altında tutulmalı ancak öğrencileri sıkacak derece de ısrar edilmemelidir. Etkinlik olarak; öğrencilere bir harf farklı şekillerde söylenip doğru olanın da alkışlamaları istenebilir.

Kolaydan zora; Kur' an'ı yeni okuyan öğrencilere ilk olarak tek satırda okuma çalışmaları yaptırılmalıdır. İlk çalışmalarda bir sayfanın tamamı yerine, sayfanın bölümlere ayrılarak sesli ve hep birlikte koro şeklinde okumalar yapılmalıdır. Harf öğrenim çalışmalarını bitirip Kur' an'ı Kerim okumaya geçen öğrencilere , duymaya alışkın oldukları Yasin suresinden başlamak, kolaylık sağlayabilir. Yüzünden okunacak olan bölümler tahtaya yazılarak, bir kaç defa beraber tekrar edildikten sonra aralardan kelimeler silinerek öğrencilerden okumaları istenir. Silme işlemi yazılan bölüm bitinceye kadar devam eder. Böylelikle öğrencinin doğru okunması sağlanmış, ezber yapmalarına zemin hazırlanmış olur.

Akran eğitimi; Kısıtlı ders süresinin verimli geçirilmesi adına öğrenciler gruplara ayrılarak, grup içerisinde birbirlerini takip etmeleri sağlanmalıdır. Kur' an-ı Kerim dersinde öğrencilerin okuyuş ve mahreç çalışması için görsel ve işitsel öğelerin olması gerektiği, taklit edilebilmesi ve kolay öğrenilmesi açısından bu okuyuşların öğrenci seviyesine göre akranlar tarafından yapılmasının daha etkili

olacağı kalfa sisteminden, grup çalışmasından faydalanmalıdır (Materyal geliştirme Çalıştayı, 2014).

Ses öğretimi; Öğrenen harfi okurken “Cim” diye öğrenince ح ج ح “ ” diye söyleyince zorlanmaktadır.Öğrenciye Kuran-ı Kerim öğretilirken harfleri ve hareke öğrenimini beraber verilmesi süreci hızlandırdığı ve kolay öğrendiğine çokça rastlanmıştır.

Birçok yöntemin yanında son zamanlarda ilkokullarda okumak için kullanılan ses yöntemi de kullanılabilir. Harfi isim olarak değil de ses olarak verilmesidir. Bunu deneyim yapmak isteyen Kur'an öğreticisi bir ilkokul öğretmeninden yardım alabilir. Sesler öğrenildikten sonra harekeye geçilmektedir. Harflerin yanına ek harfler almadan sade halleri ile okunması bittikten sonra hemen hareke verilir böylece harflerin ilk hallerine çok bağlı kalınmamış olur.

Özel işaret; Öğrencinin son durumunu belirten özel bir işaret sistemi geliştirilebilir.Tecvid hataları, mahreç yanlışlıkları ,aynı hatayı birçok kez yaptığında, tekrar eden hatalarda, harf yanlışlıklarında farklı özel işaretler kullanılabilir. Misal; öğrencinin ilk yanlış işareti, ikinci kez tekrarladığında ve sürekli aynı hatayı yaptığındaki işaretler farklı farklı olmalıdır.

Ses kaydı cd ; Yüzünden okuma ve ezber dersinde öğrenenlerin kendi okudukları ayetleri ses kaydına almaları faydalı olacaktır. Okuyup kayıt altına aldıkları ses kayıtlarını dinleyerek yanlışlıklarını öğrenebilirler. Ses kaydı etkinliği ile okuma seviyesinde kısa zamanda ilerleme olduğu görülecektir. CD veya kasetten dinleme boş vakitlerde yararlı olacaktır.

Poster pano hazırlama; Tecvit çalışmaları bulmaca ve testlerden faydalanabilir. Tecvit tabloları yapıp sınıfa asılabilir (www.dogm.meb.gov.tr).

Çalışma kağıdı; Çalışmanın verimli olması için çalışma takip çizelgeli kağıtlar dağıtılabilir. Bu kağıtla birlikte özdenetim sağlar ve düzenli çalışmalar başlar. Çalışma sayfasına bütün tecvitlerin işaretlenmesi ve sorulduğunda tarifini bilmesi istenir. Tecvit öğretimi tamamen bitince sözlü bir sınav yapılır. Öğrenen çalışma yaprağındaki tecvitleri anlatım yaparak gösterir. Sayfa arkasına nasıl uygulandığı ve hükümleri yazılabilir. Ara sıra çalışma kağıdı değişimleri yapılarak hatalar bulunmaya çalışılır.

Sınıfta tüm öğrencilere aynı materyalden öğretim yapılmalıdır. Her öğrencinin elinde farklı bir cüz veya kitap olursa birleştirilmiş sınıf modeline döner. Onun için sınıfta, belirlenen materyal bütün öğrencilerde bulunmalıdır.

Elif-ba dersinde yazılı çalışma yapılmalıdır. ‘Söz uçar yazı kalır’ sözünden hareketle kullanılan materyalin içerisinde veya deftere yazı çalışması yapılmalıdır. Bu aynı zaman da öğrencilerin yazabilmeleri gördüklerinde mutlu olmalarını sağlamaktadır. Bu yazı çalışması boyama, noktaları birleştirme ve etkinlik şeklinde yapılabilir.

Öğrenenlerin Kuran- ı Kerim'i okumaya başladığında ezbere bildiği sureleri ilk olarak okutulmalı böylece öğrenme heyecanları diri tutulmuş olur.

Harfler ve hareketler öğretildikten sonra harflerin buldukları yerlere göre yazılma biçimleri sonraya bırakılmamalı harf ilk öğretilirken tanıtılmalıdır. Buna ‘harflerin yüzü’ denilmektedir. Öğrencilere arkadaşlarını hangi yönden görürlerse görsün tanıyıp tanımayacakları sorulur bunun cevabı tanırız olacaktır. Harflerinde insanlar gibi yüzü olup nerde görürlerse görsünler tanıyacakları söylenir.

Örneğin ‘sin harfi’ başta ortada ve sonda tanınmaktadır.

Harflerin cezimli, şeddeli okunuşları koro halinde tekrar edilmelidir. Koro halinde tekrar öğrencileri motive etmektedir. Bu sayede ders de çekinen öğrenciler de derse katılır. Bu durumun devamlı olarak uygulanması gerekir. Tek eksik yanı gereksiz uzatmalara yol açabilir. Kur' an-ı Kerim öğretiminde şu hususlar önemlidir:

- Öğrencilerin Kur' an okumaya geçmelerine önem verilmeli bu sürecin kısa tutulması gerekli olup heyecan ve hevesleri canlı tutulmalıdır.
- Öğrencilerin Kur' an- ı Kerim okurken zorluk çekmemeleri için çok sayfa okutmak yerine aynı sayfayı çok defa okutulmalıdır.

- Öğrencinin ne zaman kaçınıcı sayfayı kaç kez okuduğu öğretici tarafından kaydedilmelidir.
- Süreli okuma yarışları düzenlenmelidir.
- Kuran-ı Kerim de tecvid kuralları anlatıldıktan sonra yerleri belirlenmeli ve işaretleme yapılmalıdır.
- Bir sonraki derste öğrencilerin tamamından, sayfadan daha önce okudukları yeri tekrar okumaları istenir ve dinlenir.
- Öğrencileri halka halinde oturmaları sağlanmalıdır.
- Kuran Kursları ile organizeler yapıp işbirliği içinde çalışmalar yürütülebilir.
- Hatimler dağıtıp ikramlarla hatim duası yapılarak Kuran-ı Kerim öğrenmeye teşvik sağlanmış olur.
- Ezber yaptığımız yerleri namaz da okuduğumuz da hafızamıza daha hızlı yerleşir. Ezberlenen yerler namazla pekişir. Bu sebeple ezberlenen yerler sıkça tekrar edilmeli.
- Abdestli olmak, uyumadan önce, aynı Kur'anla aynı yerde okumak önemlidir.
- Kuran- Kerim sınıfı oluşturulabilir. Görsel olarak da hazır bulunan özel sınıf sayesinde daha hızlı Kur'an-ı Kerim öğrenmiş olacaktır.
- Harfler gruplandırma yapılarak hem kolay hem de halıcı öğrenme sağlanır. Böylece ezbere okunan cüzlerden farklı hızlı öğrenme gerçekleşir.
- Öğretici kendine göre bir yöntemle bunlardan birini seçer. Bu grupta;

- Harflerin, Mushaf'taki sıklığı
- Mahreç açısından kolaydan zora gitmek
- Türkçedeki harflere benzer harflerden başlamak
- Şekil olarak birbirlerine benzeyen harfleri gruplamak

Kuran-ı Kerim öğretiminde istenilen başarı için; alanında yeterli, yöntem bilgisine sahip, harf,mahreç ve tecvid kurallarına hakim olunmalıdır.

Yukarda yer alan esasları başlangıç aşamasında yapmamız çok faydalı olur. Zamanla kendimize göre de farklı metotlar oluşturabiliriz. Her öğretici kendi metodunu oluşturmak zorundadır. Bu metot öğrenen talebeye göre değişiklik göstermelidir. Örneğin; ilkokul öğrencisine anlatılan konu ve materyal ile yetişkinlere anlatım tarzı materyal farklı olmalıdır. Hitap ettiğin grubun seviyesine göre anlatılmalıdır.

SES TEMELLİ ÖĞRETİM YÖNTEMİNİN KUR'AN ÖĞRETİMİNE UYGULANIŞI

Kur'an-ı Kerim derslerinin haftada 2 ders saati olmasını, son saatlere konulmasını, öğrencilerin isteksiz oluşlarını, seçmeli ders olduğu için çalışılmadığı söylemleri sıkça duyulmaktadır. Bunlar bir yana Öncelikle öğretmenin donanımlı dersi anlatmaya istekli ve hazır olması gerekir. Öğretmenin hazır olması gerekir. Kendi yöntem tekniği ile kendini sürekli yenileyerek hazır olması gerekir.

Materyali grubun düzeyine göre hazırlayan öğretmen öğretim tekniğini de grubun düzeyine göre ayarlamalıdır. İlkokuldaki öğrenci düzeyi ile camide yetişkine ders veren öğretmen aynı materyal ve tekniği kullanamaz.

Burada anlatacağımız ders ses sistemli alfabe öğretimidir ve grup olarak gönüllü her yaş gurubuna uygulanmıştır.

Ses sistemi ile öğreteceğimiz bu ses sistemine Latin alfabesinin öğrenme sisteminden dolayı pek de yabancı değiliz. Yani harflerin yanındaki Ulalı harfleri atıp tek bırakacağız. Tıpkı “b” harfine “be” demeyip “b” dememiz gibidir. Öğrenen kişiye bu şekilde açıklanır. Açıklanma sebebi Kur’ an-ı Kerim’i yeni öğrenen kişi harfleri bilmeden bile alfabeyi elif, be, te, se, ce... şeklinde ezberlemiş olmasıdır. Bu şekilde öğrenen hareke verildiğinde hareke ile harfi kolay uyum yapmaktadır. Örneğin; ‘ب’ yazıldığında be diye okursa esre koyduğumuzda okumak daha zor olacaktır. Harfe ‘b’ denildiğinde daha kolay kavranacaktır. Diğer türlü zor ve zaman alıcıdır.

Gruplama yapılarak öğretmek öğrencinin kafasında şemanın oluşmasını sağlar. Bu kolay öğrenmeyi ve karışıklıkların ortadan kalkmasını sağlar. Öğretici kendine

göre grupta oluşturabilir. Burada yazım benzerliğine göre grupta sistemi oluşturuldu. Öğretim süreci şu şekildedir:

İlk derste ; 3 harf 3 hareke öğrenelim başlığı ile derse başlanır. Bu ders de ı ve ı çiftlerini birleştirerek 3. harfi oluşturulur. Bu derste üstün,esre ve ötrenin de öğretilmesi ile artık öğrenen bu harf ve hareketlerle yazılı olan kelimeleri okuyabilmektedir. Bu dersteki sistem öğrenildiğinde Kur'an-ı Kerim okumaya geçmek kolaylaşacaktır.

Ders de öğrenilen harfler arkadaşlarının eline, köpükle sıraya, fasulye boncuklarla masaya ve deftere yazılarak eğlenceli hale getirilir. Böylelikle el yatkınlığı ve derse heves sağlanır.

2. derste ; grupta ayırdığımız harflerden tabak harflerine geçilir. Burada 'bebek be' denilebilir. Ayrıca noktalara çilek vs. sevilen ve seviyeye göre nesnelere örnekler verilebilir. Bu derste de öğrenilen harf ve hareketlerle tekrarlar yapılır.

Diğer derslerde ; gruptalar tek tek verilir. Grubun, sınıfın anlama durumuna göre bir veya iki grup harf öğretilir. Bunların kalıcı öğrenme olması için sürekli etkinlik ve yazı çalışmaları verilmelidir. Yakın ve uzak hedeflerimiz olmalıdır. Bugün bu harflerin hepsi öğrenilecek diye gerçekte zor bir hedef hemen konulmaz. Topluluğu oluşturan bireyler bunu belirler.

Harfler öğrenilirken kalın harfler farklı bir renk ile tahtaya yazılıp bu sorun da harflerin öğrenme sürecinde giderilmelidir.

Harf gruptarı öğrenilirken Kur' an' da çalışma sayfaları ile öğrenilen harfler işaretlenip okutulur. Böylece öğrenmenin motivesi artacaktır.

Bu grupta ile karışıklık tamamen yok olacak değildir. Zaten karışıklık tam öğrenmeden önce olması gerektir. Bu zamanda öğrenene 'karıştırdın işte', 'nasıl olacak ki' demek yerine harflerin yüzü ile tanıştırılmalıdır. İnsanlar yüzlerinden tanındığı gibi harfler de böyle tanınmalıdır. şekline ve noktalarına göre hangi harfe benziyor diye sorulur, söylenen ilk harf o harfin ta kendisi olacaktır. Bu yöntem çocuktan yetişkine kadar herkese uygulanabilmektedir. İnsanları tanırken nasıl belirgin özellikleri varsa harflerinde bulunmaktadır. Böylece harfleri karıştırma karmaşası kalkmış olabilmektedir.

Bütün gruplar öğretildikten sonra cezm ve şedde de öğretilir. Cezm öğretilirken ilk harflerinin alınması gerektiğini tıpkı ilk harekesiz öğrendiğimiz gibidir.(ses sistemi) Şedde öğretilirken şeddedeki ‘d’ harfi gibi çift yapıldığı söylenir. Şedde hareke ile yapılır ve çift okunur.

Tenwinler de öğretilir. Böylece Kur’an’ın bilinen sayfalarından başlanılır. Öğrenen kendi okuyabildiğini gördüğü için daha mutlu olacaktır. Öğretilenlerin pekiştirilmesi adına;

- Her güne çalışma kağıtları etkinlik olarak verilir.
- ‘Okuyabiliyorum ve yazıyorum’ etkinlikleri yapılır.
- Tecvidler yavaş yavaş müfredata göre anlatılıp ve uygulanır.
- Akran eğitimi, koro çalışmaları, ders içi farklı etkinlikler yapılabilir.

Bu oluşturduğumuz sistem özel bir öğretim yöntemidir. Bütün öğretmenler bu yöntemi kabul edip uygulamak zorunda değildir. Her öğretmen kendine uygun olan yöntemi benimseyip uygulayabilir. Farklı gruplar üzerinde uygulanmış olan yöntemin öğrenmeyi kolaylaştırdığı, başarı sağladığı görülmüştür.

MATERYALİN ÖNEMİ

Son yıllarda eğitimdeki en büyük değişim 10 yıl içinde olmuştur. Bu değişim yeniden yapılandırmacı anlayışa göre belirlenmiştir. Dayandığı temel ilke ise öğrenci merkezli ve aktif katılımlı eğitimidir. Artık öğretmen değil öğrenci merkezdedir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan öğretim programları ve ders kitapları incelendiğinde her öğrenme hedefiyle (kazanım) ilgili en az bir etkinlik bulunduğu gözlemlenmekte ve hemen hemen her bir etkinlikle ilgili kullanılması öngörülen öğretim materyali önerileri yapılmaktadır. Ancak Türkiye’de yeni öğretim programları ile ilgili yapılan araştırmalarda “yapı, araç, malzeme ve materyal eksikliği nedeniyle programların uygulanmasında önemli aksaklıkların yaşandığına” dair öğretmen görüşlerine sıklıkla rastlanmaktadır. Bu durum da materyal kullanımı ve hazırlık ilkeleri önem kazanmıştır.

Materyalin öğrenen açısından faydaları; kolay öğrenme sağlar, derse karşı ilgileri fazlalaştırır, konuyu öğrenme gerçekleşir, kişiye özel öğrenme sağlar, bir sorun karşısında çözümler üretir diye sıralayabiliriz. Etki büyüklüğü en çok orta öğretim kurumunda olduğu görülmüştür. Bunun için bu yaş düzeyindeki bireylerde materyalden daha fazla yararlanmamız gerekir.

Öğretim materyalleri, eğitimin niteliğini artırmada önemli bir öğedir. (Şahin ve Yıldırım, 1999), etkin olarak hazırlanan bazı öğretim materyallerinin öğretim ortamında öğretmenin gösterdiği tüm etkinlikleri (dikkat çekme, bilgiyi sunma, ipucu, katılım, alıştırma ve tekrar yaptırma, dönüt sağlama, düzeltme ve değerlendirme) gösterebileceğini belirtmektedirler. Öğretim materyalleri öğretmenin yerini alacak bir seçenek olmamakla birlikte, konuyu öğrencilerine aktarmalarında öğretmenlere adeta asistanlık yaparlar (Şahin ve Yıldırım, 1999). Materyal kullanımının akademik başarıyı arttırdığını söyleyebiliriz. Öğrenci sınıf ve okul ortamında dış dünyadan örnekler bulmalıdır. Başarı da bu durum da etkilidir. Sınıf İçi Öğretimde Materyal Kullanımının Etkililik Düzeyi çalışmasında da akademik çalışmayı etkilediği görülmüştür (Kablan vd., 2012: 1636). Bu açıdan öğreten kişinin öğretici için sınıf ortamını düzenlemesi gerekir.

Okul ve sınıf ortamlarını öğrenci için hazırlamak zor ve masraflı bir iş değildir. Az bir maliyet ve etkili materyallerle çok iş yapılabilir. Çoğu kez küçük bir materyal bile anlatılmak isteneni anlatmaya yetebilir.

MATERYALİN GEREKLİLİĞİ

Materyalin neden gerekli olduğunu ? Ne gibi katkıları olduğunu aşağıdaki maddelerde görebiliriz.

- Öğretme-öğrenme sürecinde araç-gereçler genellikle öğretimi desteklemek amacıyla kullanılır.İyi tasarlanmış öğretim araç-gereçleri öğretim sürecini zenginleştirir, öğrenmeyi artırır,
- Çoklu öğrenme ortamı sağlarlar,
- Dikkat Çekerler -Motive ederler,
- Hatırlamayı kolaylaştırırlar,
- Soyut kavram, olgu ve olayları somutlaştırırlar,

- Güvenli gözlem yapma olanağı sağlarlar,
- Farklı zamanlarda birbiriyle tutarlı içeriğin sunulmasını sağlarlar,
- Tekrar tekrar kullanılabilirler,
- İçeriği basitleştirerek anlamayı kolaylaştırır,
- Öğretmenin ders anlatmak için harcadığı zaman önemli ölçüde azalır,
- Tahta kullanımı ihtiyacı azalır,
- Daha kaliteli çizim, şekil ve grafiklere kolayca ulaşılabilir,
- Öğrencilerin bireysel niteliklerine uygun çok sayıda örnek, araçlar sayesinde sağlanır.

Bütün bu sıraladığımız durumlar materyalin ders içi etkinliklerde, öğrenmeyi sağlamak noktasında ne denli işlevsel olduğunu ortaya koymaktadır.

MATERYAL HAZIRLIK İLKELERİ

Materyal seçiminde yaş grubu, öğrencinin dikkati, güncelliği, ortam özellikleri, araç gereç kısıtlamaları, anlaşılabilirliği, görselliği dikkate alınmalıdır. Sınıflandırma yapılırken öğretmenin, öğrencinin, materyalin ortamın özellikleri ve kısıtlamalar göz önünde bulundurulmalıdır. Materyal hazırlanırken hedefler ile doğrudan ilgili mi, benim kullanmayı düşündüğüm öğretim modeline uygun mu diye tekrardan bakılmalıdır. Materyal hazırlarken dikkat edilecek hususlar;

- Materyal basit, sade ve anlaşılabilir olmalıdır.
- Dersin hedef ve amaçlarına uygun seçilmeli ve hazırlanmalıdır.
- Görsel özellik materyalin önemli noktalarını vurgulamak amacıyla kullanılmalıdır.
- "Mümkün olduğunca gerçek hayatı yansıtmalıdır." (Aydın ,2011: 67).
- Öğrencinin pedagojik özelliklerine uygun olmalı. Her öğrencinin erişimine ve kullanımına açık olmalıdır.

- Sadece öğretmenin rahatlıkla kullanabildiği değil, öğrencilerin de kullanabileceği düzeyde basit olmalıdır.
- Bir defalık kullanımlarda zarar görmemeli tekrardan kullanılabilmelidir.

Materyal hazırlama ilkelerini; anlamlılık, bilinenden başlama, çok örnek, seçicilik, tamamlama, kapalılık, birleştiricilik, değişmezlik, derinlik, yenilik, basitlik, fonun anlamlılığı, hedef davranış, öğrenciye uygunluk şeklinde açıklayabiliriz. Materyal hazırlarken soracağımız birkaç soruyu da paylaşmak istiyorum. Bunlar:

- Seçilen materyal öğretim programına uygun mu?
- Materyalin içerdiği mesaj doğru ve güncel mi?
- Materyal de açık ve anlaşılır bir dil kullanılmış mı?
- Güdüleyicilik düzeyi yüksek mi ve öğrenci katılımını sağlıyor mu?

Materyal Hazırlamayı Etkileyen Faktörler

Araç-gereç seçimini etkileyen faktörler; öğrenim kazanımları, araç-gereç özellikleri öğretmenin (tutum, beceri..) ,yöntem seçimi,araç-gereç seçimi,öğrenci özellikleri kısıtlamalar (bütçe, zaman..),öğretim ortamı,(ışıklandırma, öğrenci sayısı vb.) materyal hazırlarken bunlar göz önünde bulundurulmalıdır.

Öğretim rastgele yapılamaz, yapılırsa öğrenci ve öğretmen çok fazla zaman ve enerji harcar. Az zamanda başarılı bir öğretim için yöntem bilgisine ihtiyaç vardır. Çünkü öğretim belirli yöntemlerle yapıldığı zaman istenilen davranışlar daha kolay kazandırılabilir. Yöntemsiz bir öğretimde etkinlikler rastlantıya bırakılmış demektir. İyi niyetli çabaların düzene girmesi, denetim altına alınması, gereksiz uğraşmalar ve zaman kaybının önlenmesi için yöntem bilgisi gereklidir (Aydın, 2009: 46)

MATERYALİN ÖZELLİKLERİ

Materyaller, bazen öğretim yerlerinde öğrenmeyi destekler bazen de konuyu direk öğrencilere aktarma görevi üstlenir. Edgar Dale farklı ve çeşitli öğretim materyalleri kullanmanın faydalarını oluşturduğu " yaşantı konisinde " bunu dile getirmektedir. Kamuran Çilenti bu koninin ilkelerini şöyle listelemektedir:

1-Duyu organlarımız öğrenme durumunda ne kadar aktif ise öğrenmelerimiz ve bu öğrenmelerin kalıcılığı o derece işlevsel olur.

2- İnsanın en güzel ve iyi öğrendiği durumlar yaparak yaşayarak olanlardır.

3- Basitten karmaşığa, soyuttan somuta doğru yapılan öğrenmeler en iyi olanlardır .İnsanlar;

- Okuduğu materyallerin %10'u ,
- İşittiği materyallerin %20'si,
- Gördükleri materyallerin %30'u,
- Hem görmüş oldukları hem de duyduklarının%50'sini,
- Konuştuklarının %70'ini,
- Uygulayıp söylediklerinin %90'ını hatırlamaktadırlar. Bu yüzden hazırlanan materyallerde bu özelliklerin göz önünde bulundurulması gerekir.

Materyaller;

- Basit, sade ve anlaşılır olmalıdır.
- Öğretim materyali gereksiz bilgilerden arınmış, konunun kolay kavranması için basitleştirilmiş olmalıdır.
- Materyallerin ayrıntılarda boğulması öğrencinin anlamasını zorlaştırır. Bu yüzden basit, sade anlaşılır bir dil kullanılmalı ve öğrencilerin zihninde yer edici şemalar yada formüller kullanılmalıdır.
- Öğrencilere kalıcı olması bakımından bayram namazı tekbirlerinin alınışını 'iki salla bir bağla, üç salla bir yolla' formülü ile kısaca öğretmek daha öğretici ve kalıcı olacaktır.
- Ders anlatırken uzun anlatımlar yerine kodlamalardan, basite indirgenmiş formüllerden yararlanılmalıdır.Örneğin dört büyük meleğin isimleri 'CAMİ' akrostişiyle: Cebrail,Azrail,Mikail,İsrafil daha hızlı öğrenilir.
- Materyaller ders kazanımlarına uygun olmalı.
- Materyaller kapsayıcı değil, özet bilgileri temsil etmelidir.
- Resim, grafik gibi görseller aşırıaktan uzak, konunun odak noktasına temas etmelidir.

- Var olan imkanlar doğrultusunda öğretim ortamlarının etkin bir şekilde düzenlenmelidir.
- Basit bir biçimde az bir maliyetle hazırlanan bir resim bazen konunun anlaşılabilirliği için yeterli olabilmektedir.
- Görsel materyaller çoğu öğrenci için kolay öğrenmenin bir yoludur. Çeşitli sözel öğretim materyaller, kavramlar öğrenilirken görsel malzemelere ihtiyaç duyulur. Kullanılan görsel materyallerde yazı tipi ikiden fazla olmamalıdır.
- Materyalde kullanılan renkler öğretilmek istenen ile yazılan zemin zıt renkte olmalıdır.
- Görsel materyal tasarımının öğelerini çizgi, alan, boyut, şekil doku ve olarak, ilkelerini ise bütünlük, denge, renk vurgu, hizalama ve yakınlık şeklinde tanımlayabiliriz. (Seferoğlu, 2007)
- Öğrencilerin yaşlarına göre harflerin boyutları büyütülmelidir.
- Öğretilen kavramlar arasındaki boşluklar düzensiz değil, eşit mesafede olmalıdır.
- Materyaller öğrenciye alıştırmaya ve uygulama imkanı sağlamalıdır.
- Gereğinden çok fazla kullanılan, amaca uygun olmayan görsel, işitsel malzemeler, öğrencilerin dikkatini dağıtabilir ve öğrenme isteklerini yok edebilir. Hazırlanan bir sunu da öğrencileri güdülemek için ilk sayfada kullanılan ses amacımızı gerçekleştirebilir. Fakat tekrar eden sesler güdüleme özelliğini ortadan kaldırıp sıkıcı, bıktırıcı, dikkati dağıtıcı bir hal alabilir.
- Materyal öğretici nitelikte olmalı, öğretme amacı taşımayan hiç bir materyal kullanılmamalıdır.
- Çocuğun yaşına uygun olmalıdır.
- Materyaller öğrencilerin görebileceği ve ulaşabileceği yerde olmalıdır.
- Öğretim amacı olarak kullanılacak materyalin gerçek hayatla uyumlu olmalıdır.

- Ses kayıtları ulaşımın kolay,hazırlanmasının masrafsız olduğu, okuma bilmeyen öğrenciler için uygun olduğundan materyal olarak kullanılmalıdır.
- Her öğrencinin erişimine ve kullanımına açık olmalıdır.
- Dayanıklı olmalı, tek seferde zarar görmemelidir.
- Gerektiğinde kolayca geliştirilmeli ve güncellenebilmelidir.
- Materyaldeki bütünlük olmalıdır.
- Hizalama vurgu yakınlık: Öğelerin birbirine olan yakınlıkları aynı zamanda insan beyninde bir takım çağrışımların meydana gelmesine de yol açabilir. (Halis ve Yalın, 2012)

MATEYALLERİN İNCELENİP DEĞERLENDİRİLMESİ

Materyallerin öneminden ve olması gerekenlerden bahsettikten sonra gelelim elimizdeki materyalleri değerlendirmeye;ders kitapları,cüzler,vb..

İlk önce okullarımızdaki ders kitaplarından bahsetmek istiyorum. Maalesef bir öğretmen topluluğu bir araya geldiğinde ders ile ilgili bir konuda öncelikle kitapların verimli ve yeterli olmadığını konuşur. Bu üzerinde durmamız gereken bir durumdur. Aslında seçmeli dersler konusu gündeme geldiğinde öğretmenler; ‘Kitabı yok ne anlatacağız’ gibi söylemlerde bulunuyorlardı. Şimdi ise kitabı var ancak iyi bir materyal olmadığı konuşulmaktadır. Öncelikle şunu belirtmeliyim Kuran-ı Kerim öğretim materyali ismi bile kulağa hoş gelmektedir. Kitabın 1. kısmı Kuran sevgisi, anlam önemi, mesajı muhteşem işlenmiştir. Fakat 2.bölümünde yani Kuran-ı Kerim öğretimi kısmında ses temelli yöntemin daha işlevsel olduğunu düşündüğümüz için kazanımların zamanında verilmesini geciktirdiği için bazı eksikliklerin olduğu göze çarpmaktadır.

Çalışma grubundaki öğretmenlerin kendi çabalarıyla internetten ve bazı yayınlardan derledikleri materyal arşivleriyle dersi zenginleştirmeye çalıştıkları görülmektedir. Dersin kazanımlarına ilişkin hazırlanan videolar, slaytlar, çalışma yaprakları, bulmacalar, eğitici oyunlar, sınıftaki ve okuldaki panoları değerlendirme, kavram haritaları gibi materyalleri kullanmak, tek düzeliği engelleyip verimliliği artıracaktır. Öğretmenlerce, ders kitaplarının çok sıkıcı ve yüzeysel olduğu düşünülmektedir. Kazanımlara yönelik etkinlikler, bulmacalar, duygulara yer veren

anekdotlar ile öğrenenin şartlarına ve ilgilerine göre bir ders kitabının öğretim ve eğitim programının amaçlarına uygun olacağı konusunda çalışma sahasındaki bütün öğretmenler fikir birliğine varmıştır (Gebze Anadolu İmam-Hatip Lisesi seminer çalışma raporu). 5 ve 6 sınıfların öğretim materyaline baktığımızda biraz daha renkli olması istenebilir. Lisedeki öğretim materyali ile arada fark olması gerekir. Etkinliklerle zenginleştirilmesi gerekmektedir. Kitaplar verilirken etkinliklerden oluşan bir cd de verilebilir. Çalışma kitabı eki de olabilir. Ayrıca bununla ilgili din öğretimi sitelerindeki havuzlardan da yararlanılabilir.

Öğrencilerin renkli dünyasına uygun duylara hitap eden görsel ve işitsel materyal kullanılabilir. Günümüzde bu materyaller çoğalmaya başlamıştır. Fakat nicelik değil niteliğin önemli olduğu unutulmuştur. Dersler, okulun imkanına göre çeşitli bulmacalar, tekrarlı çalışma yaprakları, renkli kazanım testleri, öğretici videolar, yarışma ve oyunlar ile zenginleştirilmelidir. Öğrencilerin derse aktif katılımları sağlanmalıdır.

Ders kitaplarındaki bir eksiklik belki de çalışma yapraklarının olmamasıdır. Öğrencilere verilen sayfaları ders de çalıştırdıktan sonra konuyu pekiştirecek sayfalar bulunmamaktadır. Çalışma yapraklarının altında cevapları da bulunursa öğrenciler kendilerini deneyebilir hatalarını görür ve doğru okuduklarını gördüklerinde okuma ,çalışma hevesi artar, okumanın devamı gelir.

Aynı zaman da bir problem de şu görünmektedir. 6. Sınıfların öğretim materyalinde harf öğretimi yer almamaktadır. Kuran-ı Kerim ile ilk defa tanışan biri için bu dezavantajlı bir durumdur. Onun için sınıflar arasında da genel tekrar mahiyetinde çalışma kağıtları olabilir.

Ders kitaplarının herhangi bir sisteme göre bölüm bölüm olması heyecanın devamını sağlar. Bir bölümü bitiren öğrenen diğerine geçerken öğrenmenin hazzını da yaşar. Bütün seviyeleri geçene başarı belgesi verilebilir. Bu sadece çocuklar da değil yetişkinler de olmalıdır.

Diyanet Vakfı cüzü, interaktif cd destekli cüz yıllarca hizmet eden renkli basımı ile göz doldurmaktadır. Cüz de alıştırmalara bolca yer vermektedir. Öğretim materyalinde alt yazılar da hadislerle desteklemesi takdire şayandır. Öğretimin kutucuklara ayrılması da önemlidir. Lakin cüz de eksiklikler yer almaktadır. Bu cüz öğretim materyali olarak yetişkinlere daha uygundur. Çocukların dikkatini çekecek bir öğretim materyali değildir.

Ses Temelli Elifba; kendilerinin de belirttiği gibi; alıştıkları süreç boyunca her harf özel materyallerle verilerek, birbirlerinin devamı sayılarak, hiçbir endişeye mahal vermeden, örneklerle pekiştirerek, ilk günden Kuran'a geçerek, öğretim materyalini yanlarından ayırmadan ve güzel duygularla öğretmektir. Gerçekten çocukların dünyasına hizmet eden bir cüz olmuştur. Hem yazarak hem okuyarak renkler arasında yapılan bir yolculuktur. Tekrarın bol olması karışıklıkları da engellemektedir.

Günümüzde Kuran-ı Kerim öğrenimine hizmet için bulunan birçok materyal bulunmaktadır. Bunlardan son zamanlarda çıkan Kuran öğrenim çarkı da hoş bir yere sahiptir. Çark da harfler okunuşu ve bir nesne ile ilişkilendirme vardır. Öğrenim de yardımcı olabileceği görülmüştür.

KLASİK ÖĞRETİM YÖNTEMİ'NİN

KURAN-I KERİM ÖĞRETİMİNDEKİ SINIRLIKLARI

Kuran-ı Kerim öğreniminde klasik öğretimin yerine neden ses temelli yöntem ile öğretim yapılmalıdır?

Zamanın kısıtlı olması; müfredata göre verilen zaman içerisinde öğrenimin olmaması veya eksik kalması,

Materyallerin yetersiz kalması; Klasik yöntemle anlatılan materyallerin

Kuran-ı Kerim öğrenimini istenilen duruma getirememesi,

Öğreticilerin yeni yöntem arayışları; Klasik yöntem ile öğretimin eksikliği sebebiyle yeni, farklı yöntem denemeleri,

Seçmeli derse olan ilginin azalması; öğrenen ve velilerin Kuran-ı Kerim dersini seçme sürecinde öğretimin amacına ulaşmaması sebebiyle seçmeyi istememeleri,

Öğretim süreci; öğrenen için bu sürecin kolay, hızlı ve eğlenceli geçmemesi, Durumları göz önüne alındığından yeni bir yönteme ihtiyaç duyulmaktadır.

SES TEMELLİ ÖĞRETİM YÖNTEMİ NEDİR?

Türkiye'de dünyadaki gelişmeleri görüp duyarsız kalmamış diğer alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da sürekli kendini yenilemiş, okuma yöntemindeki değişikliklerde bunlardan biri olmuştur. Eğitim de okuma ve yazma öğretiminde bir ara harf yöntemi kullanılmış olup daha sonra sırasıyla ses yöntemi, hece yöntemi kelime ve cümle yöntemi ile devam etmiştir.

Eski Türkçe programı davranışçı kurama göre; öğrenenleri ezbere sürüklediği, kalıcı ve etkili okumayı kazandırmadığı için eleştiriye maruz bırakılmıştır. Belli dönemlerde yenileşmeye gidilen eski programın yerini 2005 yılında yenisi almıştır.

Bu programın özünü yapılandırmacı yaklaşım oluşturmaktadır. Hece, kelime, cümle yönteminin eksiklerinin ses temelli cümle yönetimi ile giderileceği düşünülmüştür.

Bu yöntemle ilgili yapılan itirazlar ve tartışmalar bulunmaktadır. Harflerin ismini öğrenmek kelimenin doğru telaffuzu için yeterli olmamaktadır. Yöntemdeki sıkıcı, faydasız pratik olmayan alıştırmaların çokça yer alması, öğrenciyi okumak için isteksiz yapması ve çocukların, harfleri sürekli tekrar etmesi harflerin doğru kullanılmasını engellediği şeklinde yorumlayanlar bulunmaktadır (Öz, 1998)

Türkçedeki bu sıkıntılar Kuran harflerinin öğretiminde sıkıntı oluşturmamaktadır. Sebebi ünlü harfler bir harf değil hareke teşkil etmektedir. Aynı zaman da Kuran öğretiminde anlam müfredatta yoktur. Bu olsa dahi Arapça yazıldığı gibi anlam oluşturmamaktadır. Latin harflerinin öğretiminde söylenen sıkıntılar burada yer almamaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

Araştırmanın Modeli

Araştırmamız bir karma yöntem araştırması olup iç içe karma desen kullanılmıştır. İç içe karma yöntemler deseni bir veya daha fazla veri türünün (nicel veya nitel veya beraber) yer aldığı geniş bir desenden (anlatı çalışması, etnografi, deneysel) oluşur. Örneğin, deneysel bir çalışmada araştırmacı nitel veri toplayabilir (Creswell, 2016: 228) İç içe desende, nicel ve nitel veriler sıralı olarak, eş zamanlı olarak veya her ikisi bir arada toplanabilir. Bu desende bir veri türü başka bir veri türünün içinde gömülüdür (Creswell, 2014: 203) Bu kapsamda araştırmamızın nitel boyutunda “eylem araştırması yöntemi”, nicel boyutunda ise “öntest-sontest kontrol gruplu deneysel desen” kullanılmıştır.

Eylem araştırması yanlış olan durumu tanımlamakla kalmaz durumu düzeltmeye de yardımcı olur. Eylem araştırması, uygulamada ortaya çıkan sorunların anlaşılmasına ve çözülmesine yönelik olarak uygulayıcıların tek başlarına ya da bir araştırmacı ile birlikte uygulama sürecini çalışmalarını içerir. Araştırma ile uygulamayı bir araya getiren ve araştırma sonuçlarının uygulamaya aktarılmasını kolaylaştıran bir araştırma yaklaşımıdır (Şimşek ve Yıldırım, 2005)

Öntest-sontest kontrol gruplu deneysel desende ise katılımcılar, deneysel işlemten önce ve sonra bağımlı değişkenle ilgili olarak ölçülürler. Öntest- sontest kontrol gruplu deneysel desen, bir ilişkili desendir. Çünkü aynı kişiler bağımlı değişken üzerinde iki kez ölçülürler. Bununla birlikte, farklı deneklerden oluşan deney ve kontrol gruplarının ölçümlerinin karşılaştırılması nedeniyle de bu desen, ilişkisizdir. Bundan dolayı öntest-sontest kontrol gruplu desen bir karışık desendir denilebilir (Büyüköztürk, 2011: 19).

Çalışma Grubu

Çalışma grubu, 5. sınıf düzeyinde olup Kur'an öğrenmeye yeni başlayan öğrencilerdir. Çalışmada 5. sınıflar Kur'anı yeni öğrenenler ve birkaç haftalık cami eğitimi alan öğrenciler bulunmaktadır. Araştırmamızda uygulama ve görüşmelerin kolaylık sağlaması bakımından görev yapmakta olduğumuz Kırşehir'in Merkez ilçesinde

bulunan Zahide Zehra Garring Ortaokulu seçilmiştir. 5-A/B sınıfı öğrenenlerinde oluşan çalışma grubu toplam 26 kişidir. 13 öğrenciye ses temelli yöntem uygulanırken 13 öğrenciye klasik eğitim verilmiştir. Akademik başarıda cinsiyet ve Kur'an eğitimleri esas alınarak gruplara ayırım yapılmıştır.

Ses temelli yöntemde: 8 öğrenci; klasik sistemde 6 öğrenci hiç Kur'an okumayı bilmemektedir,

Ses temelli yöntemde: 5 kız 8 erkek öğrenci; klasik sistem de 6 kız 7 erkek öğrenci bulunmaktadır,

Akademik başarı: ses temelli yöntemde 9 öğrenci belge alırken 4 öğrenci belge alamamıştır ;klasik sistemdeki durum da eşit sayıdadır.

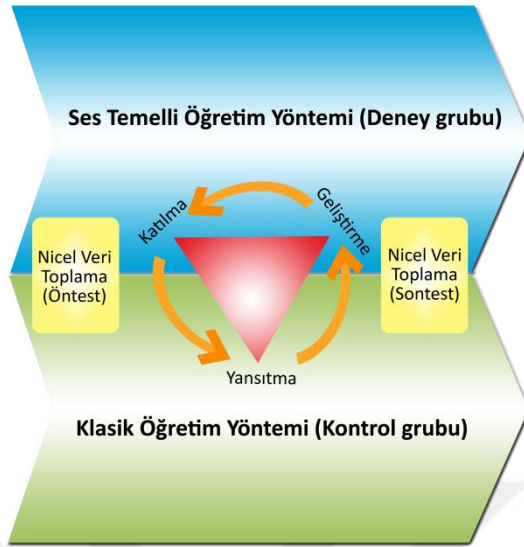
Öğrenciler klasik sistem de KÖ; ses temelli de SÖ şeklinde kodlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama araçları öntest sontest deney ve kontrol gruplu çalışmadır (Ek-2 Ön Test /Son Test Örneği). Eylem araştırmasının doğası gereği “araştırmacının katılımcı rolü ve aynı zamanda veri toplama aracı olması” durumu da unutulmamalıdır. Test puanlanması araştırmacı tarafından değerlendirilmiştir.

Veri Toplama Süreci

Veri toplama sürecinde, araştırma ve uygulama iç içe olmuştur. Yani araştırma sonuçları uygulamaya aktarıldıktan sonra uygulama sonuçları incelenecek, uygulamada gerekli değişiklikler yapılarak “katılma”, “yansıtma” ve “geliştirme” şeklindeki döngüsel süreç takip edilmiştir.

Şekil 1 Araştırmanın modeli ve veri toplama süreci

MEB'nin Kuran-ı Kerim dersi için kazanımları şunlardır;

1. Harfleri tanımasını bilir.
2. Kelime içerisindeki harfleri yazım biçimlerinden tanıyabilir.
3. Harfleri doğru telaffuz edebilir.
4. Med durumuna ve hareketlerine göre harfleri doğru çıkarır.
5. Kuran-ı Kerim'i okurken harflerine ve işaretlerine dikkat eder.
6. İlk sure olan Fatih'a'yı arkasından Bakara'yı okumaya başlar.
7. Haftada Kuran okumaya geçmektedir.

Kuran harflerini öğretirken öğrenenlerin zorlanmaları göz önünde tutularak sevdirci ve kolaylaştırıcı yol izlenmesi hedeflenmiştir. (<https://www.meb.gov.tr/>) 24.12.2018.

Okullarda kullanılan Kur'an materyali 2016-2017 yılın da beş yıl süreyle kabul edilen yazar Şeyma Benli'nin kitabıdır.

Kitapta 28 harf verilmiş olup okunuşları öğreticiye bırakılmıştır. Sıralama klasik sistemdeki gibidir. Harflerin kelime içinde yazım şekilleri, mahreç yerleri, kalın/ince harfler, hareketler ve bazı özel kurallardan sonra bakara suresi bulunmaktadır. Klasik sistemle anlatım yapılan sınıfta bu materyal ve yöntem kullanılmıştır (<https://tkb.meb.gov.tr/>)24.12.2018.

Klasik sistemdeki kazanımlar ses temelli öğretim yönteminde de verilmiştir. Materyal olarak hazırlanan etkinlikler öğrencilerle yapılmıştır. Çalışma 2019 Şubat-Nisan ayları boyunca devam etmiştir. Şubat ayında öntest yapılarak durum değerlendirmesi yapılmıştır. Nisan bitiminde son test yapılmıştır.

Verilerin analizleri

Veri analizinde, nitel boyutta içerik analizi yaklaşımı kullanılmıştır.

Elde edilen nicel verilerin analizi için ise SPSS 22.0 programı kullanılmıştır. Katılımcıların aldıkları eğitim türüne, cinsiyetlerine, eğitim türü * cinsiyet etkileşimine, Kuran eğitimi almış olma durumuna, eğitim türü * Kuran eğitimi almış olma durumu etkileşimine, akademik başarı durumlarına, eğitim türü * akademik başarı durumları etkileşimine, akademik belge alma durumlarına, eğitim türü * akademik belge alma durumları etkileşimine göre öntest ve son test puanları arasındaki değişimleri incelemek için Tekrarlı Ölçümler Anova analizi kullanılmıştır. Yapılan analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, öncelikle nitel bulgular, ön test ve öncesi (hazır bulunuşluk), öğretim süreci, son test ve sonrası (performans değerlendirme) şeklinde üç başlık altında elde edilen bulgular sunulacaktır. Daha sonra nicel bulgular sunulacaktır.

SES TEMELLİ SİSTEM İLE ÖĞRENİM YAPILAN ÖĞRENCİ VERİLERİ

SÖ1	5	K	okuyabiliyor	87	55	100	takdir
SÖ2	5	K	hiç bilmiyor	92	0	100	takdir
SÖ3	5	E	harflerde	78	18	95	teşekkür
SÖ4	5	E	bilmiyor	64	0	90	ortalama yetersiz
SÖ5	5	E	bilmiyor	90	0	90	takdir
SÖ6	5	K	harflerde	67	30	90	ortalama yetersiz
SÖ7	5	E	bilmiyor	82	0	100	teşekkür
SÖ8	5	K	okuyabiliyor	93	60	100	takdir
SÖ9	5	E	bilmiyor	63	0	85	ortalama yetersiz
SÖ10	5	E	bilmiyor	72	0	90	teşekkür
SÖ11	5	K	bilmiyor	86	0	100	takdir
SÖ12	5	E	harflerde	86	10	90	takdir
SÖ13	5	E	bilmiyor	64	0	85	ortalama yetersiz

KLASİK SİSTEM İLE ÖĞRENİM YAPILAN ÖĞRENCİ VERİLERİ

KÖ1	5	E	harflerde	68	5	60	ortalama yetersiz
KÖ2	5	E	bilmiyor	62	0	60	ortalama yetersiz
KÖ3	5	E	harflerde	98	15	90	takdir
KÖ4	5	K	harflerde	94	25	95	takdir
KÖ5	5	E	harflerde	80	20	85	teşekkür
KÖ6	5	K	bilmiyor	59	0	70	ortalama yetersiz
KÖ7	5	E	bilmiyor	83	0	85	teşekkür

KÖ8	5	K	bilmiyor	92	0	95	takdir
KÖ9	5	E	bilmiyor	57	0	65	ortalama yetersiz
KÖ10	5	E	bilmiyor	75	0	70	teşekkür
KÖ11	5	K	okuyor	99	90	100	takdir
KÖ12	5	K	harflerde	83	20	80	teşekkür
KÖ13	5	K	okuyor	96	90	100	takdir

*Veriler cinsiyet, Kuran eğitimi alıp almama durumları, akademik başarı, ön test ve son testten oluşmaktadır.

1. Hazır Bulunuşluk Durumuna İlişkin Elde Edilen Bulgular

Kur' an 13 öğrenciye ses temelli yöntemle (5/A sınıfı), 13 öğrenciye de klasik sistemle (5/B sınıfı) öğretilmiştir. İki sınıfın planlaması ve anlatım şekli sürekli ayırt edilmiştir. Öğreticinin tek olması bu süreci zorlaştırmaktadır. Ayrıca ses temelli sistem de 5 öğrencinin biliyor olması yani harfleri klasik sistemle az da olsa öğrenmiş olmaları problem oluşturmuştur. Gruplar arasında akademik başarı , cinsiyet ve Kur'an eğitimi alma durumları ciddi bir farklılık göstermemektedir.

Hazır bulunuşluluk durumunda deney grubunda (ses temelli öğretim) 8 öğrenci harfleri bilmemekte, 2 öğrenci orta okuyor sayabilirken 3 öğrenci harflerin çoğunu karıştırmaktadır.

Hazır bulunuşluluk durumunda kontrol grubunda (klasik yöntemle öğretim) 7 öğrenci harfleri dahi bilmemekte, 2 öğrencinin çok iyi durumda olduğu gözlenirken 5 öğrencinin harflerin çoğunu karıştırdığı gözlenmiştir.

Yarıyıl tatilinden sonra 4-8 Şubat haftası iki grupta öntestler yapılmıştır.

Klasik öğretim yönteminin kullanıldığı 5/B sınıfı ile ses temelli yöntemin kullanıldığı 5/A sınıfında müfredata göre (yedi hafta süre sonunda) 6-10 Nisan arası son test yapılmıştır.

Öğretim başlarında önceden biraz Kur' an eğitimi almış olan öğrencilerin derse karşı ilgisiz ve isteksiz oldukları görülmüştür. Bu öğrenciler dersin aileleri tarafından seçildiğini söylemişlerdir.

Bu süreçte ses temelli öğretimde dikkat edilecek bir mesele harfleri bilen öğrencilerin ses temelli öğretimi anlamalarını sağlamaktır. Hiç bilmeyen öğrencilerde ilerlemenin daha hızlı olduğu gözlenmiştir.

2. Öğretim Süreçleri

Ses temelli öğretim (deney grubu)

Kuran harfleri ses temelli ve gruplama sistemine göre öğretilmiştir (Ses Temelli Harflerin Gruplandırması Ek-3).

- İlk olarak *birinci gruptaki* üç harf öğretilmiştir (Etkinlik Kağıdı-1). Sonrasında söyleme zorluğunun önüne geçmek için üç hareke verilmiştir. Harfin üstünde, harfin altında ve ötreli diye anlatım yapılmıştır. Böylelikle e,i,ü ve le,li,lü ifadelerini söyleyebilmektedir.

Kalın harf ve ince harf sıralamaya göre öğretilmiştir. (ُ ِ َ)

- *İkinci grupta* tabak harfleri bulunmaktadır. Burada harfler öğretilirken noktaların takip edileceği söylenmiştir (Etkinlik Kağıdı-2)

Örneğin; 'b' ب harfinin altındaki noktayı 'n' ن tuttu şeklinde söylenebilir.

Sepet büyük olduğundan sepettin ث 'S' si üç noktalı denilerek kalıcılık sağlanır.

Bu örnek metinler sınıfın durumu ve yaş grubuna göre öğretici tarafından belirlenir.

Hatırlatılması gereken bir bilgi kapalı t ile açık t aynı olduğudur. (ٓ - ت)

Ayrıca öğretirken 'bebeğin b si' şeklinde söylenerek okuma kolaylığı sağlanır.

Öğrenen harfler pekiştirme yapmak için Kuran'dan harfleri bulmaları istenir.

Metinler verilirken Kuran-ı Kerim'den olursa aşinalık kazanmada, sonra da hızlı okumada başarı sağlandığı görülmüştür.

Öğrenilen Arapça harfleri ile Türkçede anlamlı ifadeler yazılıp ilgi canlı tutulabilir. (bebe gibi) ب ب

- *Üçüncü grup* verilirken ilk söylenmesi gereken cümle Kuran'ı Kerim alfabesinde bir harften birden fazla olabileceğini bu harflerin yazım ve mahreç

farklılığın olduğudur (Etkinlik Kağıdı-3). Aşağıda verilen üç harfi tanımları ve tamamlamaları istenir. Örnekler çoğaltılabilir. Böylelikle harfleri başta, ortada ve sonda tanıyabilirler.

خَلْقُ أَنْجُرُ حَلْقُ

Başında noktalı olan hırıltılı diğeri koşarken noktasını kaybetmiş olduğu söylenerek mahreçle söyleyiş ve karıştırmanın önüne geçilir.

- *Dördüncü grup* harfler verilirken ise 'z' harfinin kapalı olanın peltek olduğu söylenerek mahreç çalışmalarına devam edilir. (ذ)

ن ز ذ Karışan Harfler örneklerle pekiştirilir. ن harfi sonrakine birleşirken ز ذ bu harfler kendinden sonrakine birleşmez. Misal;

رَزَقَهُ أَنْعَمْتَ

- *Beşinci grup* harflerin ikiz gibi birbirlerine benzediği söylendi. Harflerde bulunan noktaların önemi hatırlatıldı. Burada kalın harf pekiştirici verildi (Etkinlik Kağıdı-4).

Sonrasında bütün peltek harfler bittiği için sesli çalışma yapıldı.

(ث ذ ظ)

Daha sonra, mahreçleri birbirine karıştırılan iki harf çalışıldı.

أ ا ع ع ع

(e,i,ü) (a,i,u) olduğu söylendi.

ع غ Bu harfleri kelime içinde görmeleri için Kuran-ı Kerim'den sayfalar verildi. Bu çalışmalarda özellikle ع ve م harflerini kelime içinde ayırt etmeleri

beklendi. Öğrencilerin çoğu yukarıda verdiğim harfleri karıştırdığı görüldüğü için bu harflere ayrı çalışma yapılmıştır.

Böyle diğer gruplarda sırasıyla verilir ve ekte yer alan etkinlik sayfaları yapılır.

Cezm öğretilirken harf yalın harekesiz ilk öğrendiğimiz şekli ile okunması gerektiği söylenmiştir. Böylece cezm öğretilirken sıkıntı yaşanmamıştır. (◌) Bu arada çokça örnek okuma yapılmıştır (Etkinlik Kağıdı-5).

Öğrenci şedde ve tenvinle verilmesiyle birlikte artık Kuran'ı Kerim yapraklarını okumaya başlar. Süreç içerisinde oyun hamurları, boyalar, boyamalarla öğrenci eğlenerek öğrenir.

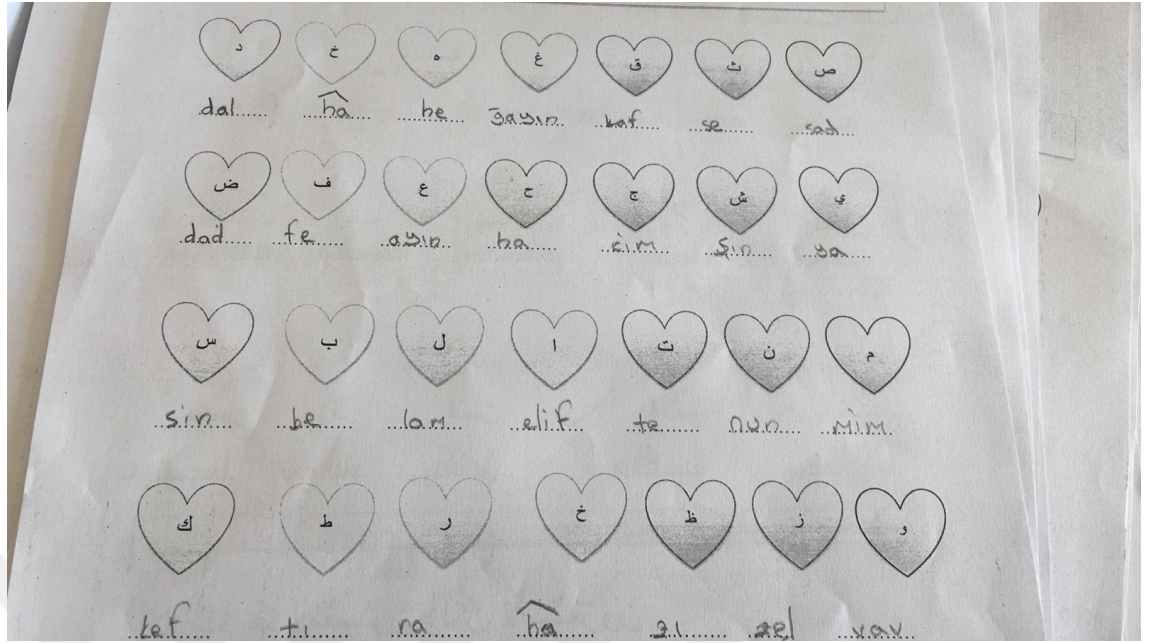
ع ن ع ن ع ن gibi örnekler

verilir.Kontrol grubunda (klasik öğretim yöntemi) ise ders materyali kullanılmıştır (Klasik Sistem Harf Gruplanması Ek-4). Buradaki süreç ders kitabına göre ilerlemiştir.

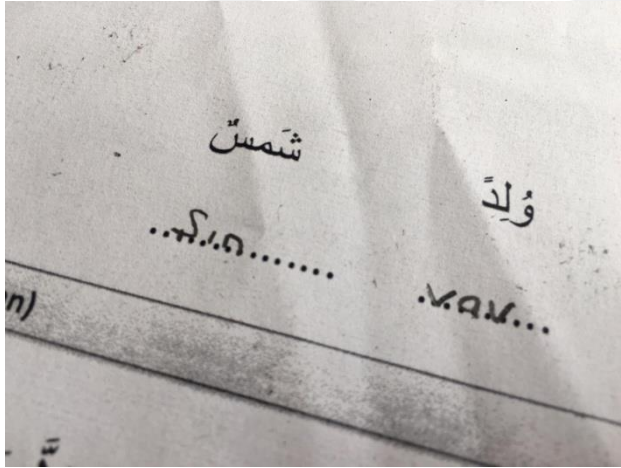
3.Performans Değerlendirme

Klasik öğretim yönteminde;

Klasik sistemde öğrencilerin 3'ü harfleri çalışma sonunda hala karıştırmaktadır. Harfler öğrenildikten sonra hareke öğretimi zorlaşmaktadır. Eğer öğrencilere bu cim fakat hareke geldiği zaman 'c' olacak demenin, durumu daha karmaşık hale soktuğu görülmüştür. Bir öğrencinin üç sene yaz aylarında Kuran eğitimi aldığı ve okuyabildiği görülmektedir. Seçmeli ders sürecinde bizlerin her sene harflerden başlama diye bir lüksümüz yoktur. Beşinci sınıftan başlayarak her sene kartopu gibi yeni bilgiler eklenmektedir. Bu yüzden bu kısa zaman içinde yeni bir alfabeyi sevdirek öğretmemiz gerekir. Bunu yaparken yeni yöntemler kullanmak sürekli arayışta olmak gerekmektedir.

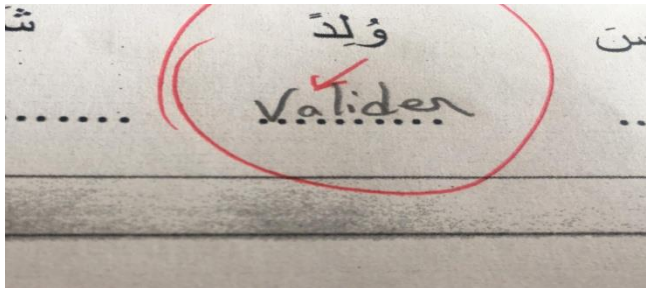
Şekil 2 KÖ Sınav örneği

Öğrenci kağıtlarına baktığımızda; hareketleri öğrenen öğrencilerin harflere hareke geldiğinde okuyamadığı görülmüştür. Harfi bilen harekeyi kavrayan öğrencilerin okuyamaması ses temelli

Şekil 3 KÖ Sınav kağıdı sisteme çevirmiştir. İncelenen ve puanlanan kağıtlarda hareketler yazılmış harfler yazılmış fakat

okunmalar yapılmamıştır.

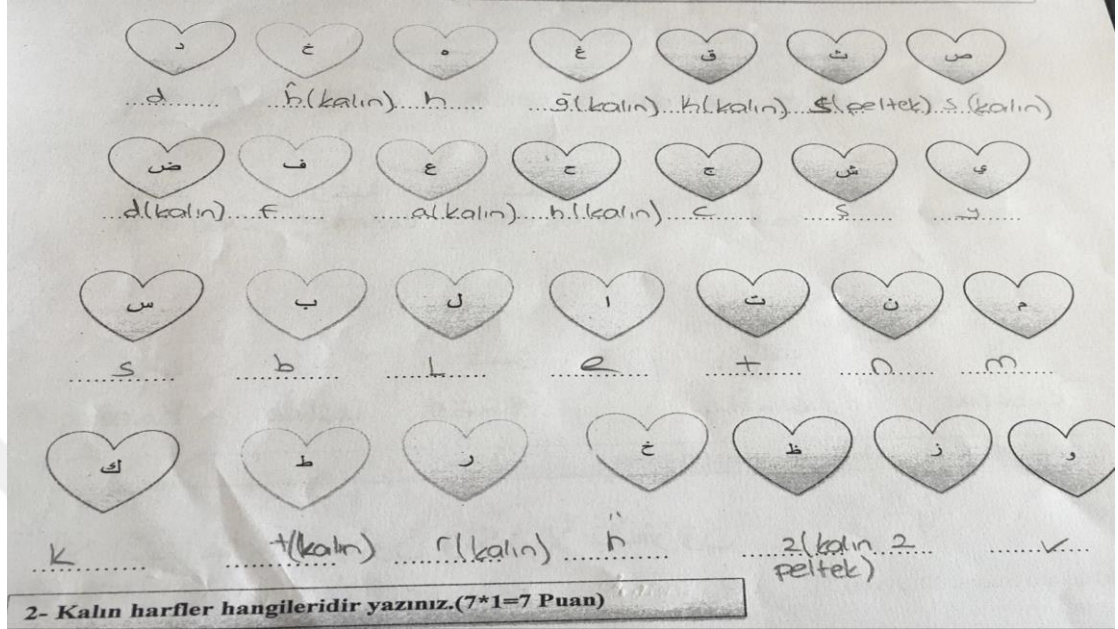
Sınav kağıtlarında; görüldüğü gibi harfler de hareketler de anlaşılıyor fakat ikisi birleştirilememektedir.

Şekil 4 KÖ kağıt örneği

Ses temelli öğretimde;

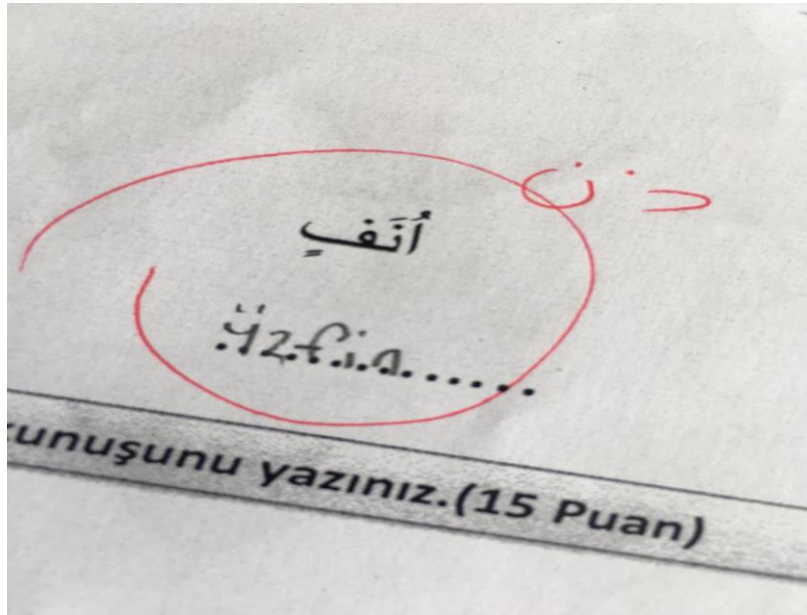
Öğrencilerden önceden Kuran öğretimi alanlar etkinliklerle bu yöntemle öğrenmenin daha eğlenceli olduğunu söylemiştir. Ayrıca aynı okulu paylaşan grupların klasik sistemden ses temelli sisteme geçme isteği olmuştur. Ses temelli

yöntemle çalışılan gruptaki öğrencilerin velilerinden daha önce Kur'an öğrenememiş olanlar, süreç boyunca kendilerinin de Kur'an öğrendiklerini dile getirmişlerdir.

Şekil 5 SÖ sınav kağıdı

Öğrencilerin tamamının Kur'an-ı Kerim öğrenebildikleri görülmüştür. Ayrıca öğretene için bu süreç yorulmadan geçmiştir. Ekte verilen materyaller ihtiyaca binaen oluşturulmuştur. Örneğin; aynı grupta olan harfler dışında peltek, kalın ve karışan harfler tekrar gruplar ve materyaller oluşturulmuştur.

Şekil 6 Karışan harflere bir örnek

Araştırmanın nitel boyutunda elde edilen verileri sunduktan sonra aşağıda nicel boyuta ilişkin verilere yer verilmektedir.

Ses Temelli Öğretim ve Klasik Öğretim Gruplarındaki Katılımcılara İlişkin Betimsel İstatistikler

Ses temelli öğretim ve klasik öğretim gruplarında yer alan öğrencilerin özelliklerine ilişkin veriler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1 Ses temelli eğitim ve klasik eğitim gruplarındaki katılımcılara ilişkin betimsel istatistikler

Değişkenler	Gruplar	Ses temelli öğretim		Klasik öğretim	
		F	%	f	%
Cinsiyet	Kız	5	38,5	6	46,2
	Erkek	8	61,5	7	53,8
Kuran eğitimi alma durumu	Okuyor	2	15,4	2	15,4
	Harflerde	3	23,1	5	38,5
	Bilmiyor	8	61,5	6	46,2
Akademik başarı durumu	50-69	4	30,8	4	30,8
	70-89	6	46,2	4	30,8
	90-100	3	23,1	5	38,5
Akademik belge alma durumu	Takdir	6	46,2	5	38,5
	Teşekkür	3	23,1	4	30,8
	Ortalama yetersiz	4	30,8	4	30,8

Tablo 1 incelendiğinde, ses temelli eğitim grubundaki katılımcıların %38,5’inin kız, %61,5’inin erkeklerden oluştuğu, klasik eğitim grubunda ise katılımcıları %46,2’sinin kız, %53,8’inin erkeklerden oluştuğu görülmektedir. Hem ses temelli eğitim grubundaki hem de klasik eğitim grubundaki katılımcıların %15,4’ü Kuran okuyabiliyorken, ses temelli eğitim grubundaki katılımcıların %23,1’i, klasik eğitim grubundaki katılımcıların ise %38,5’i harflerde, ses temelli eğitim grubundaki katılımcıların %61,5’i bilmiyor, klasik eğitim grubundaki katılımcıların ise %46,2’si bilmiyor. Hem ses temelli eğitim grubundaki hem de klasik eğitim grubundaki katılımcıların %30,8’i 50-69 puanlık not ortalamasına sahip, ses temelli eğitim grubundaki katılımcıların %46,2’si, klasik eğitim grubundaki katılımcıların %30,8’i 70-89 puanlık not ortalamasına sahip, ses temelli eğitim grubundaki katılımcıların %23,1’i 90-100 puanlık not ortalamasına sahip, klasik eğitim grubundaki katılımcıların %38,5’i 90-100 puanlık not ortalamasına

sahiptir. Ses temelli eğitim grubundaki katılımcıların %46,2'si takdir belgesi almış, klasik eğitim grubundaki katılımcıların %38,5'i takdir belgesi almış, ses temelli eğitim grubundaki katılımcıların %23,1'i teşekkür belgesi almış, klasik eğitim grubundaki katılımcıların %30,8'i teşekkür belgesi almış, hem ses temelli eğitim grubundaki hem de klasik eğitim grubundaki katılımcıların %30,8'inin belge almak için ortalaması yetersizdir.

Yukarıdaki betimsel istatistiklere baktığımız da deney ve kontrol grubunun genel olarak benzer özellikler gösterdiğini ve denk olduğunu söylemek mümkündür.

Ses Temelli Öğretim ve Klasik Öğretim Gruplarındaki Katılımcıların Öntest ve Sontest Puanlarındaki Değişimine İlişkin Betimsel İstatistikler

Araştırma kapsamında, uygulamaya başlamadan önce yapılan öntest ve uygulama bittikten sonra yapılan sonteste ilişkin elde edilen bulgular Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2 Ses temelli öğretim ve klasik öğretim katılımcılarının öntest ve sontest puanlarındaki değişimine ilişkin betimsel istatistikler

Grup	Öntest			Sontest		
	N	X	Ss	N	X	Ss
Ses temelli	13	13,31	21,692	13	93,46	5,911
Klasik	13	20,38	32,240	13	81,15	14,741

Tablo 2 incelendiğinde, ses temelli eğitim alan katılımcıların öntestten sonra test puanlarında 80,15 puanlık bir artış meydana gelirken, klasik eğitim alan katılımcıların öntestten sonra test puanlarında 60,77 puanlık bir artış meydana gelmiştir. Ses temelli eğitim grubunda meydana gelen artışın daha büyük olduğu görülmüştür..

Ses Temelli Eğitim ve Klasik Eğitim Gruplarındaki Katılımcıların Öntest ve Son Test Puanlarındaki Değişime İlişkin Karşılaştırmalar

Eğitim sürecinde, deney grubu (ses temelli öğretim) ile kontrol grubu (klasik öğretim) puanlarındaki değişimin istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığına ilişkin uygulanan test sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3 Ses temelli eğitim ve klasik eğitim gruplarındaki katılımcıların öntest ve sontest puanlarındaki değişimine ilişkin karşılaştırmalar

	Kareler toplamı	df	Kare ortalaması	F	p

Test puanı *	31752,006	1	1221,231	4,795	,039
Hata	6622,408	24	254,708		

Tablo incelendiğinde, ses temelli eğitim alan ve klasik eğitim alan grupların test puanlarında meydana gelen değişimin gruplar arasında anlamlı düzeyde farklı olduğu görülmektedir ($p < 0,05$). Buna göre test puanlarında meydana gelen artışta alınan eğitim türünün anlamlı etkisi olduğunu söylemek mümkündür.

Ses Temelli Eğitim ve Klasik Eğitim Gruplarındaki Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Öntest ve Sontest Puanlarındaki Değişimine İlişkin Betimsel İstatistikler

Gruplar arasında cinsiyete göre ortaya çıkan farklılıklara ilişkin elde edilen bulgular Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4 Ses temelli eğitim ve klasik eğitim gruplarındaki katılımcıların cinsiyetlerine göre öntest ve sontest puanlarına ilişkin tanımlayıcı istatistikler

Grup	Cinsiyet	Öntest			Sontest		
		N	X	Ss	N	X	Ss
Ses temelli	Kız	5	29,00	28,810	5	98,00	4,472
	Erkek	8	3,50	6,824	8	90,63	4,955
Klasik	Kız	6	37,50	41,923	6	90,00	12,247
	Erkek	7	5,71	8,381	7	73,57	12,817

Tablo 4 incelendiğinde, ses temelli eğitim alan kız katılımcıların test puanlarında 69 puanlık bir artış meydana geldiği, klasik eğitim alan kız katılımcılarda ise 52 puanlık bir artış meydana geldiği, ses temelli eğitim alan erkek katılımcıların test puanlarında yaklaşık 87 puanlık bir artış meydana geldiği, klasik eğitim alan erkek katılımcılarda ise yaklaşık 67 puanlık bir artış meydana geldiği görülmektedir.

Ses Temelli Eğitim ve Klasik Eğitim Gruplarındaki Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Öntest ve Sontest Puanlarındaki Değişimine İlişkin Karşılaştırmalar

Cinsiyet değişkenine göre öntest ve sontest puanları arasında ortaya çıkan farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığına ilişkin elde edilen bulgular Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5 Ses temelli eğitim ve klasik eğitim gruplarındaki katılımcıların cinsiyetlerine göre öntest ve sontest puanlarındaki değişimine ilişkin karşılaştırmalar

	Kareler toplamı	df	Kare ortalaması	F	p
Test puanı * cinsiyet	22967,932	1	883,382	3,718	,067
Test puanı * grup * cinsiyet	156,962	1	6,037	,025	,875
Hata	6176,898	22	237,573		

Tablo 5 incelendiğinde, alınan eğitim türüne bağlı olmaksızın cinsiyetlere göre öntest ve sontest puanlarında meydana gelen artışın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p>0,05$), buna ek olarak alınan eğitim türü ve cinsiyetlerin ortak etkisi dikkate alındığı zaman da test puanlarındaki değişimin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p>0,05$) görülmektedir.

Ses Temelli Öğretim ve Klasik Öğretim Gruplarındaki Katılımcıların Kuran Eğitimi Alma Durumuna Göre Öntest ve Sontest Puanlarındaki Değişimine İlişkin Betimsel İstatistikler

Daha önce Kur'an eğitimi alma durumuna bağlı olarak Ku'an'ı okuyup okuyamama bakımından deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin öntest ve sontest puanlarındaki değişime ilişkin bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6 Ses temelli eğitim ve klasik eğitim gruplarındaki katılımcıların kuran eğitimi alma durumuna göre öntest ve sontest puanlarındaki değişimine ilişkin betimsel istatistikler

Grup	Eğitim alma durumu	Öntest			Sontest		
		N	X	Ss	N	X	Ss
Ses temelli	Okuyor	2	57,50	3,536	2	100,00	,000
	Harflerde	3	19,33	10,066	3	91,67	2,887
	Bilmiyor	8	,00	,000	8	92,50	6,547
Klasik	Okuyor	2	90,00	,000	2	100,00	,000
	Harflerde	5	17,00	7,583	5	82,00	13,509
	Bilmiyor	6	,00	,000	6	74,17	13,197

Tablo 6 incelendiğinde, ses temelli eğitim alan ve Kuran okuyan katılımcıların test puanlarında 42,5 puanlık bir artış meydana gelirken, klasik eğitim alan ve Kuran okuyan katılımcıların test puanların 10 puanlık bir artış meydana geldiği görülmektedir. Buna ek olarak ses temelli eğitim alan ve Kuran eğitiminde harfler seviyesinde olan katılımcıların test puanlarında 72 puanlık bir artış meydana gelirken, klasik eğitim alan ve Kuran eğitiminde harfler seviyesinde olan katılımcıların test puanlarında 65 puanlık bir artış meydana geldiği, ses temelli eğitim alan ve Kuran bilmeyen katılımcıların test puanlarında 92,5 puanlık bir artış meydana gelirken, klasik eğitim alan ve Kuran bilmeyen katılımcıların test puanlarında 74 puanlık bir artış meydana geldiği görülmektedir. Hem ses temelli eğitim alan hem de klasik eğitim alan katılımcılarda en fazla artış Kuran bilmeyen katılımcılarda, sonrasında en fazla artış Kuran eğitiminde harfler seviyesinde olan katılımcılarda, en az artış ise Kuran okuyabilen katılımcılarda meydana gelmiştir.

Ses Temelli Öğretim ve Klasik Öğretim Gruplarındaki Katılımcıların Kuran Eğitimi Alma Durumuna Göre Öntest ve Sontest Puanlarındaki Değişimine İlişkin Karşılaştırmalar

Daha önce Kur'an eğitimi alma, buna bağlı olarak Kur'an okumayı bilme durumlarının öntest ve sontest puanlarındaki değişimde anlamlı düzeyde etkisi olup olmadığına ilişkin bulgular Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7 Ses temelli öğretim ve klasik öğretim gruplarındaki katılımcıların kuran eğitimi alma durumuna göre öntest sontest puanlarındaki değişimine ilişkin karşılaştırmalar

	Kareler toplamı	df	Kare ortalaması	F	p
Test puanı * eğitim alma durumu	65698,724	2	2526,874	60,669	,000
Test puanı * grup * eğitim alma durumu	2736,188	2	105,238	2,527	,105
Hata	1082,9	20	41,650		

Tablo 7 incelendiğinde, alınan eğitim türüne bağlı olmaksızın önceden Kuran eğitimi alma durumuna göre öntest ve sontest puanlarında meydana gelen artışın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p < 0,05$), ancak alınan eğitim türü ve önceden

Kuran eğitimi alma durumunun ortak etkisi dikkate alındığı zaman test puanlarındaki değişimin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p>0,05$) görülmektedir.

Ses Temelli Öğretim ve Klasik Öğretim Gruplarındaki Katılımcıların Akademik Başarı Durumuna Göre Öntest ve Sontest Puanlarındaki Değişimine İlişkin Betimsel İstatistikler

Akademik başarı durumlarına bağlı olarak her iki gruptaki öğrencilerin öntest ve sontest puanlarındaki değişim Tablo 8’de verilmektedir.

Tablo 8 Ses temelli eğitim ve klasik sistem gruplarındaki katılımcıların akademik başarı durumuna göre öntest ve sontest puanlarındaki değişimine ilişkin betimsel istatistikler

Grup	Akademik başarı durumu	Öntest			Sontest		
		N	X	Ss	N	X	Ss
Ses temelli	50-69	4	7,50	15,000	4	87,50	2,887
	70-89	6	14,67	23,381	6	95,83	4,916
	90-100	3	18,33	31,754	3	96,67	5,774
Klasik	50-69	4	1,25	2,500	4	63,75	4,787
	70-89	6	10,00	11,547	6	80,00	7,071
	90-100	3	44,00	42,924	3	96,00	4,183

Tablo 8 incelendiğinde, ses temelli eğitim alan ve not ortalaması 50-69 puan arasında olan katılımcıların test puanlarında 80 puanlık bir artış meydana geldiği, klasik eğitim alan ve not ortalaması 50-69 puan olan katılımcıların test puanlarında ise 62 puan artış meydana geldiği, ses temelli eğitim alan ve not ortalaması 70-89 puan arasında olan katılımcıların test puanlarında 81 puanlık bir artış meydana geldiği, klasik eğitim alan ve not ortalaması 70-89 puan olan katılımcıların test puanlarında ise 62 puan artış meydana geldiği, ses temelli eğitim alan ve not ortalaması 90-100 puan arasında olan katılımcıların test puanlarında 78 puanlık bir artış meydana geldiği, klasik eğitim alan ve not ortalaması 90-100 puan olan katılımcıların test puanlarında ise 52 puan artış meydana geldiği görülmektedir. Hem ses temelli eğitim alan hem de klasik eğitim alan katılımcılarda en fazla artış not ortalaması 70-89 puan olan katılımcılarda, sonrasında en fazla artış not ortalaması 50-69 puan olan katılımcılarda, en az artış ise not ortalaması 90-100 puan olan katılımcılarda meydana gelmiştir.

Ses Temelli Öğretim ve Klasik Öğretim Gruplarındaki Katılımcıların Akademik Başarı Durumuna Göre Öntest ve Sontest Puanlarındaki Değişimine İlişkin Karşılaştırmalar

Akademik başarı değişkenine bağlı olarak deney ve kontrol grupları puanlarında meydana gelen değişimin istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığına ilişkin bulgular Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9 Ses temelli öğretim ve klasik öğretim gruplarındaki katılımcıların akademik başarı durumuna göre öntest ve sontest puanlarındaki değişimine ilişkin karşılaştırmalar

	Kareler toplamı	df	Kare ortalaması	F	p
Test puanı * akademik başarı durumu	2971,618	2	114,293	,398	,677
Test puanı * grup * akademik başarı durumu	1574,768	2	60,568	,211	,811
Hata	7457,138	20	286,813		

Tablo 9 incelendiğinde, alınan eğitim türüne bağlı olmaksızın akademik başarı durumuna göre öntest ve sontest puanlarında meydana gelen artışın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p>0,05$), buna ek olarak alınan eğitim türü ve akademik başarı durumunun ortak etkisi dikkate alındığı zaman da test puanlarındaki değişimin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p>0,05$) görülmektedir.

Ses Temelli Öğretim ve Klasik Öğretim Gruplarındaki Katılımcıların Akademik Belge Alma Durumuna Göre Öntest ve Sontest Puanlarındaki Değişimine İlişkin Betimsel İstatistikler

Katılımcıların takdir ya da teşekkür belgesi alıp alamama durumlarına göre öntest ve sontest puanlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10 Ses temelli ve klasik eğitim gruplarındaki katılımcıların akademik belge alma durumuna göre öntest ve sontest puanlarındaki değişimine ilişkin betimsel istatistikler

Katılımcıların takdir ya da teşekkür belgesi alıp alamama durumlarına göre öntest ve sontestten aldıkları puanlar ve standart sapmaları Tablo 10’da verilmiştir.

Grup	Akademik belge alma durumu	Öntest			Sontest		
		N	X	Ss	N	X	Ss
Ses temelli	Takdir	6	20,83	28,708	6	96,67	5,164
	Teşekkür	3	6,00	10,392	3	95,00	5,000
	Ortalama yetersiz	4	7,50	15,000	4	87,50	2,887
Klasik	Takdir	6	44,00	42,924	6	96,00	4,183
	Teşekkür	3	10,00	11,547	3	80,00	7,071
	Ortalama yetersiz	4	1,25	2,500	4	63,75	4,787

Tablo 10 incelendiğinde, ses temelli öğretime katılan ve takdir belgesi alan katılımcıların test puanlarında 75 puanlık bir artış meydana geldiği, klasik öğretime katılan ve takdir belgesi alan katılımcıların test puanlarında ise 52 puan artış meydana geldiği, ses temelli öğretime katılan ve teşekkür belgesi alan katılımcıların test puanlarında 89 puanlık bir artış meydana geldiği, klasik öğretime katılan ve teşekkür belgesi alan katılımcıların test puanlarında ise 70 puan artış meydana geldiği, ses temelli öğretime katılan ve akademik belge almayan katılımcıların test puanlarında 80 puanlık bir artış meydana geldiği, klasik öğretime katılan ve akademik belge almayan katılımcıların test puanlarında ise 62 puan artış meydana geldiği görülmektedir. Hem ses temelli öğretime katılan hem de klasik öğretime katılan katılımcılarda en fazla artış teşekkür belgesi alan katılımcılarda, sonrasında en fazla artış akademik belge almayan katılımcılarda, en az artış ise takdir belgesi alan katılımcılarda meydana gelmiştir.

Ses Temelli Öğretim ve Klasik Öğretim Gruplarındaki Katılımcıların Akademik Belge Alma Durumuna Göre Öntest ve Sontest Puanlarındaki Değişimine İlişkin Karşılaştırmalar

Katılımcıların takdir ya da teşekkür belgesi alıp alamama durumlarına göre öntest ve sontest puanları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin yapılan test sonuçları Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11 Ses temelli öğretim ve klasik öğretim gruplarındaki katılımcıların akademik belge alma durumuna göre öntest sontest puanlarındaki değişimine ilişkin karşılaştırmalar

	Kareler toplamı	df	Kare ortalaması	F	P
Test puanı * akademik belge alma	6708,494	2	258,019	,926	,412

durumu					
Test puanı *grup* akademik belge alma durumu	338,78	2	13,030	,047	,954
Hata	7242,196	20	278,546		

Tablo 11 incelendiğinde, alınan eğitim türüne bağlı olmaksızın akademik belge alma durumuna göre öntest ve sontest puanlarında meydana gelen artışın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p>0,05$), buna ek olarak alınan eğitim türü ve akademik belge alma durumunun ortak etkisi dikkate alındığı zaman da test puanlarındaki değişimin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p>0,05$) görülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bizlerin Kuran'ı Kerim'i okuyabilmesi için vasıflı eğiticiye ve örnek materyallere ihtiyacımız vardır. Bunun için hizmet eden insanlara destek vermek de gerekmektedir. Nicel olarak artan kaynaklarda bir yandan da niteliği artırmamız gerekmektedir. Kur'an'ın muhatap olduğu her insan öğretimden ve öğreniminden sorumlu olduğunu bilmesi bunu en iyi şekilde gerçekleştirmesi gerekmektedir. Kur'an öğreticisi kendini günün imkanlarına göre yenilemelidir. Bunu yaparken sevgiyi temel almalıdır. Öğretiminin Kur'an olduğunu hiçbir zaman unutmamalıdır. Her zaman bu bilinçle hareket etmelidir. Okullarda sevilen, takdir edilen öğretici olmak zorundadır. Hz. Muhammed'in öğretim metodlarını eğitim bilimlerinin verileri ve günümüz teknolojisi ile desteklemelidir. Hayattaki kazanımlardan en önemlisini verirken bunu en uygun şekilde sağlamalıyız. Aslında bu aile, çocuk, çevre ve öğreticinin desteği ile kazanım haline dönüşür. Bu bütünün her halkası sağlam olmalıdır. En büyük görev ise öğreticiye düşmektedir.

Bizler ana kaynağımız olan Kuran-ı Kerim'e sahip çıkmalıyız. Onun tebliğini peygamber örneği ile insanlığa sunmalıyız. Bu yolda bizler öğreten, öğrenen, dinleyen, seven olmalıyız ki ; beşincisi olmayı düşünmemeliyiz. Öğretim aşamasını sunduktan sonra belki de en önemlisi hayatımızı güncelleyip içselleştirmemizdir.

Örgün eğitimde seçmeli ders olan Kur'an için neler yapılabilir bunu belirlemektir. Bir de günümüzde bulunan cüz ve kitaplar incelenmiştir. Nitelik olarak artış gözlenirken daha neler yapılabilir sorusuna cevap bulmak üzere teorik bilgilerin yanı sıra uygulamalı bir araştırma yürütülmüştür.

Bu yöntemin başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Akılda kalan, severek öğretim sağlayan, zamandan tasarruf sağlayan, ezbere öğretim yerine kalıcı öğrenim sağlayan bir yöntem olduğu gözlenmiştir. Bu metodun tamamen doğru klasik metodun tamamen yanlış olduğu söylenemez. İki sistem de denenmiş olup ses sisteminin başarısı görülmüştür.

Çalışmamızda; "Çocukla daha iyi nasıl anlaşılır?" "Nasıl güzel öğretilir?" "Tarihten neler almalıyız?" "Seçmeli ders seçim sağlanması için bulunan eksiklikler nelerdir?" "Materyal nasıl olmalıdır?" "Öğretici nasıl olmalıdır?" "Hangi materyal

neden kullanılmalıdır?” sorularının cevapları aranmıştır. Uygulamada karşılaşılan problemler baz alınarak bir öğretim yöntemi sistemleştirilmiş ve problemlere ilişkin çözüm önerileri sunulmuştur.

Eğitim alanında yazılmış kitaplardan yararlanılmıştır. Materyaller incelenirken eğitim materyalleri değerlendirme kaynaklarından faydalanılmıştır. Günümüzde kullanılan öğretim materyalleri ana kaynaklardır. Yararlanılan en büyük kaynak öğrenenlerin kendileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmamız, Hz. Muhammed'in bizlere emanet ettiği iki önemli kaynaktan biri olan Kuran'ın anlaşılması ve doğru öğretilmesi konusundaki eksikliklerin neler olduğunu belirlemektedir. Bu konuda geçmiş dönemlerden günümüze kadar neler yapılmış bunlardan ders çıkarıp seçmeli ders sürecinde faydalanılmıştır.

Latin alfabesinin öğretilmesinde kullanılan yöntem Kur'an öğretimine geçirilerek yeni bir sistem oluşturulmuştur. Ayrıca öğreticiye ve öğrenene göre bir sistem kurulmuştur. Eğitim sisteminde uygulanan sistemin Kur'an öğretimi aşamasına geçirilmesi ile başarılı olunmuştur.

Çalışmadan sonra ses temelli öğretimle öğretim yapacaklara ve yine bu alanda bilimsel çalışmalara;

1. Daha önce Kur'an-ı Kerim eğitimi almamış olanlar ile çalışılabilir.
2. Klasik öğretim yöntemi ve ses temelli öğretim yöntemi ayrı öğreten olabilir sonunda bir jüri ve yarışma yapılabilir.
3. Ses temelli öğretim yöntemi ile öğretecek olan öğretici materyalini hazırlamalı ve öğrenenlere göre sürekli yenilemelidir.
4. Her öğretici kazanımları amacına uygun olarak verebileceği sistemle çalışmalıdır.
5. Kuran-ı Kerim'in sadece harf öğretimi değil neden öğrenmemiz gerektiği ve meal üzerinde durulmalıdır.

KAYNAKÇA

Akpınar, Ali.(2002).“Günümüz insanının Kuran’a ihtiyacı” *ilmi dergi*, cilt 38.(sayı 3)S.113-136.

Albayrak, Sadık .(1975). *Türkiye’de Din Kavgası*.İstanbul: Sebil Matbaacılık.

Aydın, Abdullah.(2011). İlköğretim Fen ve Teknoloji Ders Kitaplarındaki Bazı Konulara Yönelik Atık Maddelerden Materyal Geliştirme. *EFMED*.

Aydın, Mehmet Zeki.(2009).*Din Öğretiminde Yöntemler*. Ankara:Nobel Yayıncılık.

Baltacı, Cahid.(1976). *Osmanlı Medreseleri*.İstanbul:İrfan Yayınevi

Baltacı,Cahit.(1990). *Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi* s.183

Ceylan, H.Hüseyin.(1990) *Cumhuriyet Dönemi Din-Devlet İlişkileri*, C.II, İstanbul: Risale Yayınları

Baykara,Kevser(2011).İçeriğin ve Eğitim Durumlarının Düzenlenmesi, *Eğitimde Program Geliştirme içinde*, H. Şeker (Edit).Ankara: Anı Yayınları.

Birişik, Abdulhamit.(2002). TDV İslam Ansiklopedisi.26.cilt.Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

Büyüköztürk, Şener.(2011).*DeneySEL Desenler: Öntest-Sontest Kontrol Grubu Desen ve Veri Analizi* (3. Baskı.). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Creswell, John W. (2016.) *Araştırma Deseni: Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları* (2. Baskı).Çeviri Edt. Selçuk Beşir Demir, Ankara:Eğiten Kitap

Creswell, John W. & Plano Clark, Vicki L.(2014). *Karma Yöntem Araştırmaları: Tasarımı ve Yürütülmesi*.Ankara:Anı Yayıncılık.

Çolak, Fatih.(2010) "Kur'ân-ı Kerîm Öğretim Teknikleri", Etkili Din Öğretimi editör. Şaban Karaköse.İstanbul: Türkiye İlahiyat Tedrisatına Yardım Eden Dernekler.s.515-518

Din Öğretiminde Materyal Geliştirme Kılavuzu (2014).Ankara: MEB

Halis, İ. ve Yalın, H. İ.(2002). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Nobel Yayıncılık

Kablan Z, Topan B, Erkan B. (2013). Sınıf İçi Öğretimde Materyal Kullanımının Etkinlik Düzeyi: Bir Meta Analiz Çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*. Eğitim Danışmanlığı Araştırma Merkezi.

Kazıcı, Ziya.(2000) “Bir Eğitim Kurumu Olarak Dâru’l-Kurrâ” (Bildiri), Kur’an Kurslarında Eğitim Öğretim ve Verimlilik Sempozyumu, İstanbul.

Meydan,Hasan.(2013). “Din, Ahlak ve Değerler Alanı Seçmeli Derslerinin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi” *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı: 40,Erzurum.syf.219-250.

Öcal,Mustafa.(2004) “Türkiye de Kuran Eğitim ve Öğretimindeki Gelişmeler” *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*,Cilt 13,(Sayı 2).81-131

Öz, Fevzi. (1998). *Uygulamalı Okuma Yazma Öğretimi*.Ankara: Anı Yayıncılık
Resmi Gazete, İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (2012/ 6287)

Seferoğlu, Süleyman Sadi.(2007) *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Şahin T.Y. ve Yıldırım, S.(1999).*Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme* Ankara:Anı Yayınevi.

Şimşek, Eyyüp .(2013). Çok Partili Dönemde Yeniden Din Eğitimi ve Öğretimine Dönüş Süreci(1946-1960). *TAED*.

Şimşek,Hasan ve Yıldırım,Ali.(2005).*Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (2.Baskı).Ankara:Seçkin Yayıncılık.

4+4+4 Eğitim Sistemi Yeni Anayasada Dini Kurumlar ve Din Öğretimi isteğe Bağlı Din Eğitimi. (2012). İstanbul: Ensar Yayınları.

EKLER**Ek-1 Araştırma İzni**

T.C.
KIRŞEHİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 24512418-605.01-E.1964683
Konu : Fadime SARI'nın
Araştırma İzni

29.01.2019

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Fadime SARI'nın " Ses Temelli ve Gruplama Sistemli Kur'an-ı Kerim Öğretimi" konulu tez çalışmasının ilimiz geneli ortaokul öğrencilerine, gönüllük esasına göre uygulanması ile ilgili Valilik Makamının 29.01.2019 tarih ve 1939350 sayılı onayı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat Muhsin KAYA
İl Millî Eğitim Müdür V.

Eki: Onay Örneği

Adres: Yenice Mahallesi 182. Sokak No2 / P.K.40100
Merkez/KIRŞEHİR
Elektronik Ađ: kirsehir.meb.gov.tr
e-posta: kirsehirmem@meh.gov.tr

Bilgi için: Muhamed KARAKAYA-Şube Mtd.

Tel: 0 (386) 213 51 50
Faks: 0 (386) 213 10 03

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 5f42-6eda-3bfc-ac03-27a7 kodu ile teyit edilebilir.

Ek-2 Test Örneği

UYGULANACAK TEST ÖRNEĞİ

ADI:

SOYADI:

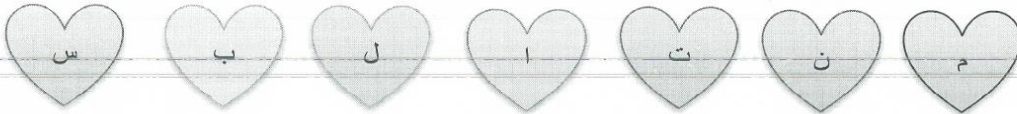
1 -Aşağıda Kur'an'ı Kerim'de geçen 28 harf karışık olarak verilmiştir. Harflerin altına okunuşlarını yazınız.(1*28=28 Puan)

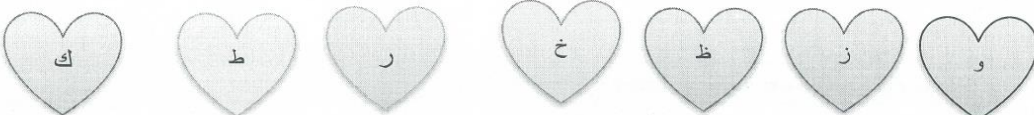
.....

.....

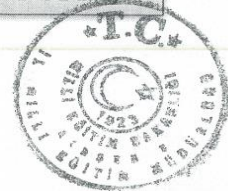
.....

.....

2- Kalın harfler hangileridir yazınız.(7*1=7 Puan)

3-Aşağıda yer alan hareketlerin isimlerini ve harfleri nasıl okuttuklarını yazınız.(8*1=8 Puan)

4- Aşağıdaki kelimelerin okunuşlarını altlarına yazınız.(21*2=42 Puan)

فَادِمٌ عَظِي دَكْجٌ غَوْدٌ شَرِسٌ

فُرَانٌ أَمْرَةٌ بَحْمَدِهِ أَبَدٌ أَقْلَمٌ ضُوَادٌ

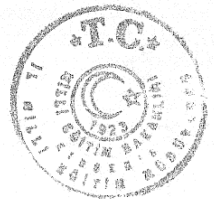
سَيِّدِنَا رَحْمَةٌ شَجَرَتٌ لِقَاوٍ مُطَهَّرَةٌ

هَرَسٌ وُلْدٌ شَمْسٌ أَنْفٌ كَبْرٌ

5-Aşağıdaki ayetin okunuşunu yazınız.(15 Puan)

أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِن لَّا يَشْعُرُونَ

(Bakara Suresi 12. Ayet)

Ek-3 Ses Temelli Sistem Harf Grublaması

Harflerin Gruplandırılması	
1.Çiftler	ا ل لا
2. Tabak Harflari	ب ن ي ت ث
3. Muhteşem Ünlü	ج ح خ
4.Karışan Dörtlü	د ذ ر ز
5. İkizler	ط ظ ع غ س ش ص ض
6. g ler	و ف ك ق
7-mi ?	ح
8 H- harfi	ه

Ek-4 Klasik Sistem Harflerin Sıralaması

ث	ت	ب	ا
د	خ	ح	ج
س	ز	ر	ذ
ط	ض	ص	ش
ف	غ	ع	ظ
م	ل	ك	ق
ي	و	ه	ن

1.ÇİFTLER

ل ا
لا

2.TABAK HARFLER

ب ن ي ت ث

3.MUHTEŞEM ÜÇLÜ

ج ح خ

4.KARIŞAN DÖRTLÜ

ر ز د ذ

5. İKİZLER

س ش ص ض

ط ظ ع غ

6. و LER

و ف ق
↓
ك

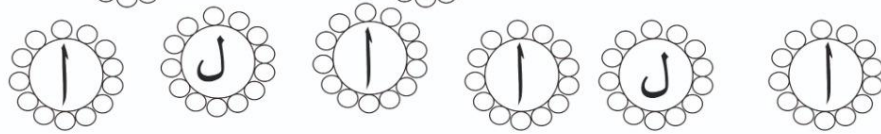
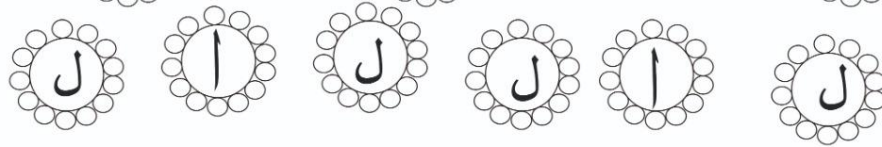
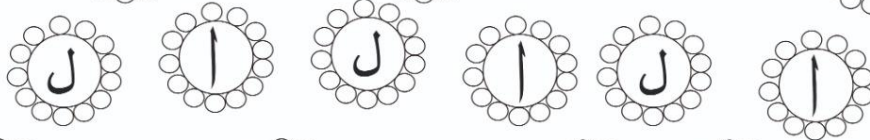
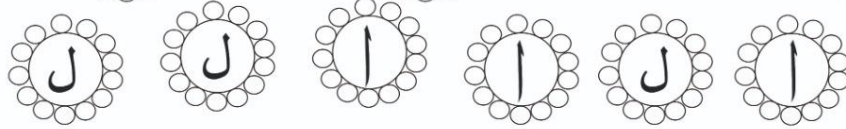
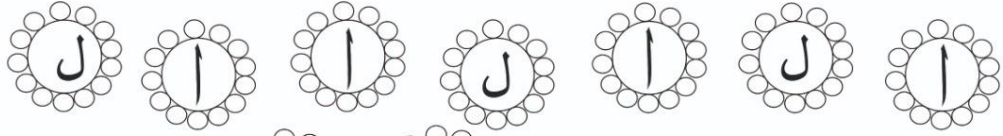
7.Mİ ?

م

8.'h' HARFİ

ه

Aşağıdaki ج harfini maviye | harfini yeşile boyayınız

GİZLENEN TABAK HARFLERİNİ
BULMAYA NE DERSİN?

نُو حَا هَدَ يُنَا هُ

مِنْ خَيْثُ

ثَمَّا قَلِيلًا

أَتَحَا جُونُ

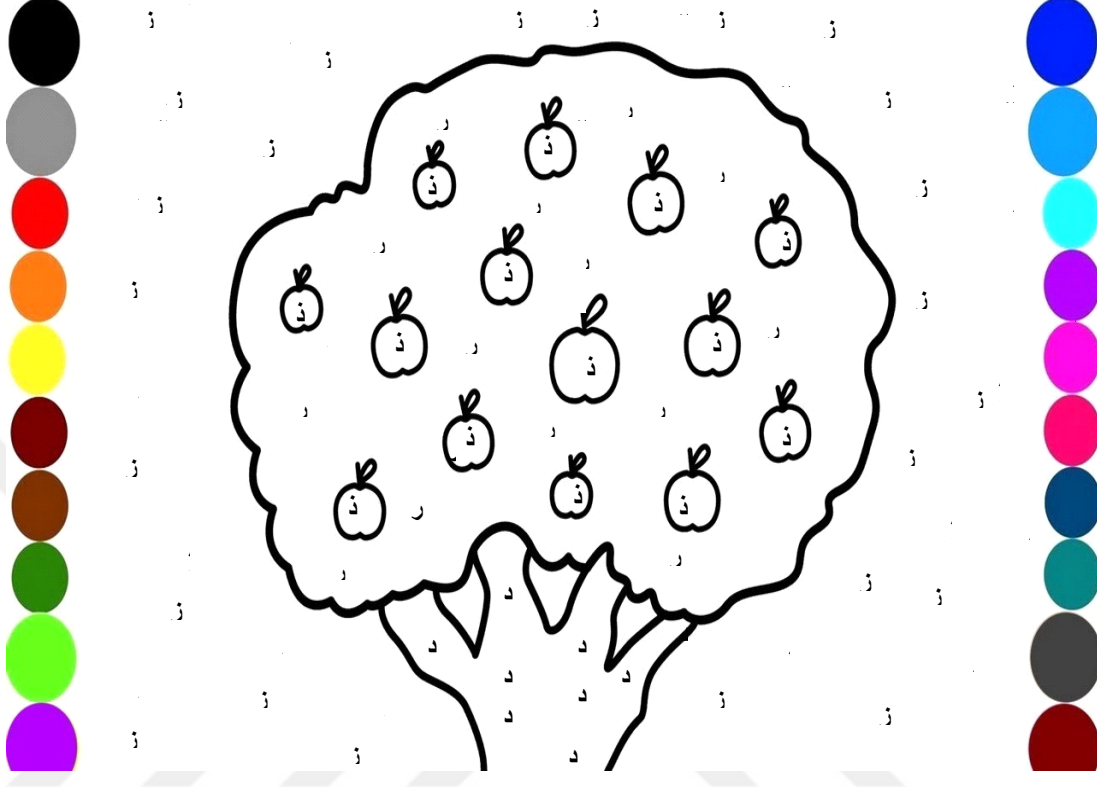
مِنْ لَدُنْهُ

وَمَا يَنْبَغِي

لِيَنْبَدَنَّ

عَدَّوْمِيْنَ

BOYAYALIM ÖĞRENELİM.

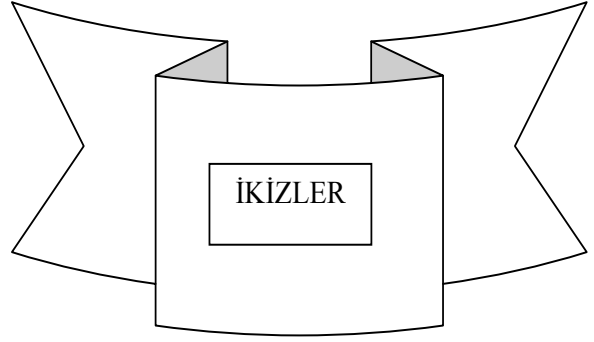
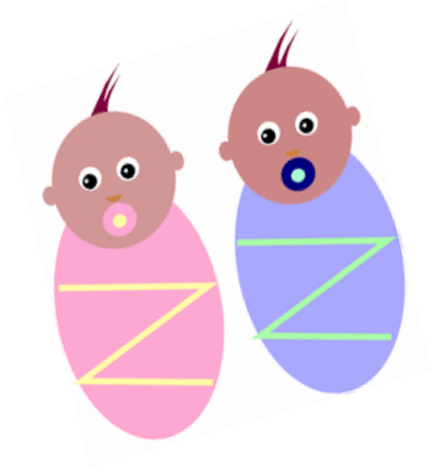

ا kahverengiye boyayınız.

ب kırmızıya boyayınız.

ج yeşile boyayınız.

د maviye boyayınız.

Birbirine benzeyen harfleri eşleştirin.

ش

ع

ظ

ض

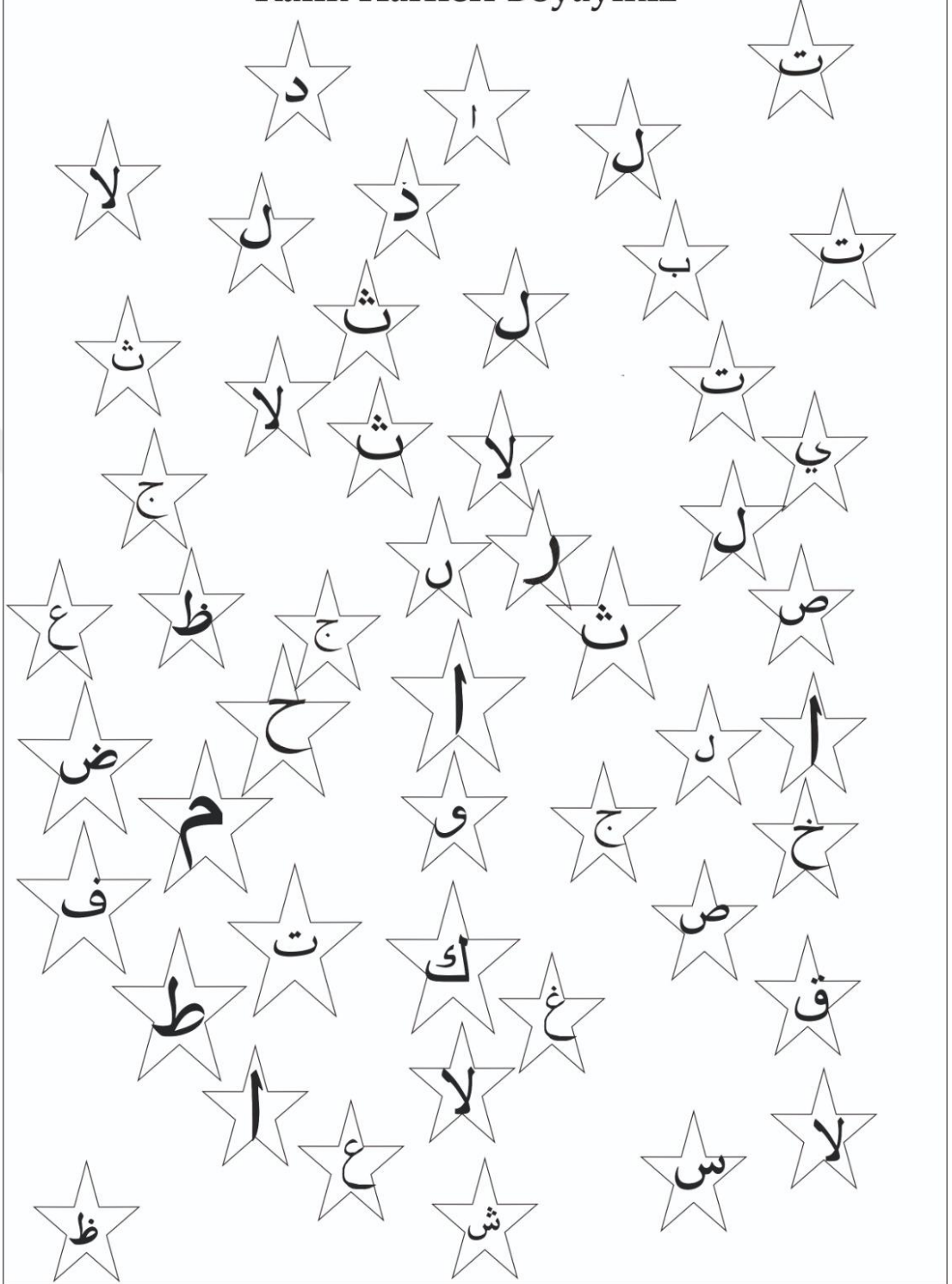
غ

ط

ص

س

Kalın Harfleri Boyayınız

ت okunuşunu aşağıdaki kutucuğa işaretleyiniz.

te

tü

ti

ج okunuşunu aşağıdaki kutucuğa işaretleyiniz.

ci

cü

ce

و okunuşunu aşağıdaki kutucuğa işaretleyiniz.

ve

vü

vi

م okunuşunu aşağıdaki kutucuğa işaretleyiniz.

mi

me

mü

ل okunuşunu aşağıdaki kutucuğa işaretleyiniz.

le

li

lü

'bü' yazımı aşağıdakilerden hangisi ise kutucuğa işaretleyiniz.

'ka' yazımı aşağıdakilerden hangisi ise kutucuğa işaretleyiniz.

'ni' yazımı aşağıdakilerden hangisi ise kutucuğa işaretleyiniz.

'zü' yazımı aşağıdakilerden hangisi ise kutucuğa işaretleyiniz.

'gı' yazımı aşağıdakilerden hangisi ise kutucuğa işaretleyiniz.

'zu' yazımı aşağıdakilerden hangisi ise kutucuğa işaretleyiniz.

6. Grup Çalışma Kağıdı

Okuyalım..

وُجِثِدَا

سَكَّتْ

قُتِلَ

رُكِبَ

رُفِعَ

بُعِثْتُكَ

نَفَعَ

فُتِحَ

قُصِدَ

وَصَفَ

رُويَ

أَكَلَ

قُرَأَ

كَبُرَ

جَوْدُ

يَلِمُ

تَرَكْتُكَ

حَرَقُ

عَصَاكَ

قُرْعَانُ

صَعَطُ

مَيَّوُ

مَرْدُونُ

مَنْدِلُ

كَطَبُ

أَلْبِسَ

تَسْبِيحُ

أَنْجُرُ

فَنْزُ

ETKİNLİK- OKUMA

(ع-غام اه)

لَعَبَ	ثَمَدَ	عَمَلَ
صَمَدُ	خِتَامُهُ	قَعَدَ
الْحَمْدُ	عَلَّمَ	لَعَلَّكُمْ
تَبَعَ	أَمَنْتُ	يَغْفِرُ
وَهُوَ	مَعَهُ	عَلَّمْتَنَا
مُعَرِّفٍ	مُبْلَغٍ	وَجَعَلْنَا

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
---	---	---

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı:	Fadime Sarı Korkmaz	İmza:	
Doğum Yeri:	Kırşehir		
Doğum Tarihi:	09.02.0990		
Medeni Durumu:	Evli		

Öğrenim Durumu

Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	Yüceer İlkokulu	İlkokul	Kırşehir	1995
Ortaöğretim	Cumhuriyet Ortaokulu	Ortaokul	Kırşehir	2003
Lise	İmam Hatip Lisesi	Lise	Kırşehir	2006
Lisans	Necmettin Erbakan Üniversitesi	İlahiyat Fakültesi Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	Konya	2013
Yüksek Lisans				

Becerileri:	
İlgi Alanları:	
İş Deneyimi:	MEB-Öğretmen 2013-
Aldığı Ödüller:	
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:	
Tel:	05445976455
Adres	Ahi Evran Mah. 713.Sok. Özgül Apt. 3/16 Kırşehir/Merkez